

Analýza bezpečnosti práce ve firmě a vyhodnocení rizikových pracovišť

Petr Ščuglík

Bakalářská práce
2016

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav krizového řízení

akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Petr Ščuglík**
Osobní číslo: **L14108**
Studijní program: **B3909 Procesní inženýrství**
Studijní obor: **Ovládání rizik**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Analýza bezpečnosti práce ve firmě a vyhodnocení rizikových pracovišť**

Zásady pro vypracování:

1. Charakterizujte a vymezte pojem bezpečnost a ochrana zdraví při práci.
2. Objasněte základní pojmy spjaté s bezpečností a ochranou zdraví při práci a uveďte právní předpisy zabývající se bezpečností a ochranou zdraví při práci.
3. Posudte dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve vybrané firmě.
4. Navrhněte opatření na zkvalitnění managementu a zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve vybrané firmě.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] **ANDRAŠČÍKOVÁ, Mária a kol. Zákoník práce, prováděcí nařízení vlády a další související předpisy s komentářem. Olomouc: Anag, 2014, ISBN 978-80-7263-850-5.**

[2] **VEBER, Jaromír a PINCOVÁ, Eva. Management bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Praha: Professional Publishing, 2008, ISBN 978-80-86946-46-7.**

[3] **DANDOVÁ, Eva a kol. Bezpečnost práce, nedílná součást života. Praha: Educa Service, 2008, ISBN 978-80-90391-79-6.**

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce:

JUDr. Pavel Mauer

Ústav environmentální bezpečnosti

Datum zadání bakalářské práce:

5. února 2016

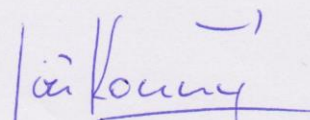
Termín odevzdání bakalářské práce:

9. května 2016

V Uherském Hradišti dne 22. února 2016

doc. RNDr. Jiří Dostál, CSc.
děkan

Ing. et Ing. Jiří Konečný, Ph.D.
ředitel ústavu

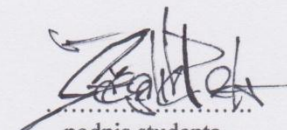
Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti

podpis studenta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se věnuje oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve firmě XYZ, spol. s.r.o. a s ní spojeným prvkům. Celá práce je rozdělena na dvě části, a to na část teoretickou a část praktickou.

V teoretické části práce je obecně vymezen pojem bezpečnost a ochrana zdraví při práci a další pojmy, vztahující se k této oblasti, nastíněn je stručný historický vývoj bezpečnosti práce a v následujících kapitolách je představen legislativní rámec a právní předpisy týkající se této problematiky, spolu s bezpečností práce v kontextu Evropské unie.

Praktická část se zabývá charakteristikou vybrané společnosti a popisem současného stavu jejího managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci včetně její certifikace. Poté je metodou kontrolního listu zanalyzováno dodržování zásad a prvků této oblasti a navržena opatření na zkvalitnění těchto zásad, prvků a managementu společnosti v této sféře.

Klíčová slova: Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, odborně způsobilá osoba v prevenci rizik v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, bezpečnost práce, riziko, zákon, legislativa, management, osobní ochranné pracovní pomůcky, pracovní úraz, prevence, nebezpečí.

ABSTRACT

This bachelor's thesis is dedicated to health and safety at work sphere, and it's connected areas in the XYZ Ltd. company. The whole thesis is divide into two parts – theoretical and practical.

In the theoretical part is the term health and safety at work generally defined, and other terms which are connected to this area. Quickly mentioned is also historical evolution, and in the following chapters is the legislative framework and law regulations regarding to this sphere introduced. Everything in context with EU law.

Practical part is about the characteristics of the chosen company. Describing it's current health and safety at work management, certification included. Than is with control sheet method analyzed, how all parts and principles in this area are followed, and new regulations, how to make all management principles in this area more effective are proposed.

Keywords: Health and safety at work, professionally qualified person in the risk prevention area, safety, risk, law, legislation, management, personal protective equipment, work injury, prevention, danger.

Tímto bych rád poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce, panu JUDr. Pavlu Mauerovi, za rady, doporučení, připomínky, trpělivost a čas při konzultacích, které mi poskytl během zpracovávání této práce.

Rovněž bych chtěl poděkovat externí osobě odborně způsobilé v prevenci rizik v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, která pro firmu XYZ, spol. s.r.o. zpracovává dokumentaci o bezpečnosti práce, a která mi tuto dokumentaci, materiály a další informace poskytla.

Stejně tak děkuji majiteli firmy XYZ, spol. s.r.o. za umožnění nahlížet do interních materiálů firmy a všem zaměstnancům této firmy za spolupráci.

V neposlední řadě děkuji své rodině za podporu při zpracovávání této práce i během celého studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 CHARAKTERISTIKA A VYMEZENÍ POJMŮ SPOJENÝCH S BEZPEČNOSTÍ A OCHRANOU ZDRAVÍ PŘI PRÁCI.....	12
1.1 CHARAKTERISTIKA POJMU „BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI“	12
1.2 VYMEZENÍ POJMŮ SPJATÝCH S BOZP	12
1.3 VYMEZENÍ BOZP V MANAGEMENTU FIREM	14
2 HISTORICKÝ VÝVOJ BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ PŘI PRÁCI A HISTORICKÉ UKOTVENÍ BOZP V PRÁVNÍCH PŘEDPÍSECH	16
3 LEGISLATIVNÍ RÁMEC A PRÁVNÍ PŘEDPISY BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ PŘI PRÁCI	20
3.1 PŘEHLED PLATNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ SOUVISEJÍCÍCH S BOZP	20
3.2 ZÁKONÍK PRÁCE	22
3.2.1 Předcházení ohrožení života a zdraví při práci – Hlava I, § 101	22
3.2.2 Prevence rizik – Hlava I, § 102	23
3.2.3 Školení o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a další informace – Hlava II, § 103.....	24
3.2.4 Osobní ochranné pracovní prostředky (OOPP) – Hlava II, § 104	25
3.2.5 Pracovní úrazy a nemoci z povolání – Hlava II, § 105	26
3.2.6 Práva a povinnosti zaměstnance – Hlava II, § 106	27
3.3 DALŠÍ ZÁKONNÉ POŽADAVKY BOZP	28
3.3.1 Zaměstnanec odborně způsobilý v prevenci rizik.....	29
3.3.2 Požadavky na pracoviště a pracovní prostředí	29
3.3.3 Bezpečnostní značky a signály.....	30
4 KATEGORIZACE PRACÍ A PRACOVIŠŤ	33
5 BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI V KONTEXTU EVROPSKÉ UNIE	35
5.1 EVROPSKÁ AGENTURA PRO BEZPEČNOST A OCHRANU ZDRAVÍ PŘI PRÁCI	35
5.1.1 Strategický program pro období 2014 – 2020.....	35
6 DALŠÍ NEZAŘAZENÉ OBLASTI BOZP	37
6.1 KONTROLNÍ ČINNOST NA ÚSEKU BOZP.....	37
6.1.1 Státní úřad inspekce práce v souladu se zákonem č. 251/2005 Sb.	37
6.1.2 Krajské hygienické stanice.....	37
6.1.3 Odborové organizace	37
II PRAKTICKÁ ČÁST	38
7 PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI XYZ, SPOL. S.R.O.....	39
7.1 CHARAKTERISTIKA SPOLEČNOSTI.....	39
7.2 REALIZAČNÍ ČINNOST SPOLEČNOSTI.....	40
7.3 TECHNICKÉ ZÁZEMÍ A VYBAVENÍ SPOLEČNOSTI	43
7.3.1 Technické zázemí společnosti.....	43
7.3.2 Stavební vybavení společnosti	44

7.4	ORGANIZAČNÍ STRUKTURA SPOLEČNOSTI.....	45
7.4.1	Popis organizační struktury společnosti.....	45
7.5	POČET ZAMĚSTNANCŮ VE SPOLEČNOSTI.....	47
7.6	PERSONÁLNÍ ČINNOST SPOLEČNOSTI	48
7.7	CÍLE A SMĚŘOVÁNÍ SPOLEČNOSTI.....	49
8	SOUČASNÝ STAV MANAGEMENTU BOZP VE SPOLEČNOSTI	50
9	CERTIFIKACE A DOKUMENTACE SPOLEČNOSTI	52
9.1	CERTIFIKACE SPOLEČNOSTI.....	52
9.2	DOKUMENTACE BOZP SPOLEČNOSTI.....	53
10	ORGANIZACE A PRVKY SPOJENÉ S BOZP PODNIKU	54
10.1	KNIHA KONTROL BOZP	54
10.2	ŠKOLENÍ ZAMĚSTNANCŮ V OBLASTI BOZP.....	55
10.3	ZAJIŠTĚNÍ ZDRAVOTNÍ ZPŮSOBILOSTI ZAMĚSTNANCŮ	58
10.4	OSOBNÍ OCHRANNÉ PRACOVNÍ POMŮCKY (OOPP).....	58
10.5	ALKOHOL A OMAMNÉ LÁTKY NA PRACOVÍŠTI	61
10.6	ZAJIŠTĚNÍ STAVENÍŠŤ A BEZPEČNOSTNÍ ZNAČENÍ	61
10.7	STAVEBNÍ STROJE, TECHNICKÁ ZAŘÍZENÍ A ŽEBŘÍKY.....	63
10.8	PRACOVNÍ ÚRAZY (PÚ) VE SPOLEČNOSTI	64
10.8.1	Počet úrazů ve společnosti a jejich příčiny	65
10.9	LÉKÁRNIČKY A PRVNÍ POMOC	66
10.10	ANALÝZA RIZIK.....	66
11	ANALÝZA A ZHODNOCENÍ DODRŽOVÁNÍ ZÁSAD A PRVKŮ BOZP VE FIRMĚ XYZ POMOCÍ KONTROLNÍHO LISTU.....	68
11.1	VYHODNOCENÍ ANALÝZY DODRŽOVÁNÍ ZÁSAD A PRVKŮ BOZP Z KONTROLNÍHO LISTU	68
12	NÁVRHY A OPATŘENÍ NA ZKVALITNĚNÍ MANAGEMENTU A ZÁSAD BOZP VE FIRMĚ XYZ	73
	ZÁVĚR	77
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	79
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	82
	SEZNAM OBRÁZKŮ	83
	SEZNAM TABULEK.....	84
	SEZNAM PŘÍLOH.....	85

ÚVOD

Zajišťovat v současné době jako zaměstnavatel pro své podřízené kvalitně všechny náležitosti spojené s oblastí bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, není vzhledem k dnešním obsáhlým legislativním požadavkům, ve kterých není vždy snadné se orientovat, spolu s vysokými nároky na jejich dodržování, vskutku jednoduchá věc a pro mnohé podnikatele toto může představovat opravdové starosti. Přitom nesprávné zajištění všech požadovaných prvků může mít pro podnik i opravdu fatální následky. Proto oblast bezpečnosti práce nelze v žádném případě podceňovat a toto téma je stále velmi aktuální.

Cílem této bakalářské práce tedy bude shromážděním a popsáním teoretických poznatků, týkajících se oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci stručně ozřejmit tuto problematiku a pomocí teoretických východisek zmapovat současnou funkčnost managementu a dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve vybraném podniku.

Teoretická část práce bude zaměřena především na obecné charakterizování pojmu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a dalších, s ní spjatých pojmů, spolu s legislativní stránkou věci, která je v této oblasti opravdu důležitá, neboť požadavků na dodržování bezpečnosti práce je v České republice opravdu mnoho. Podrobněji bude nastíněn zásadní zákon týkající se této sféry, a to Zákoník práce. V dalších kapitolách teoretické části pak dojde ke stručnému popisu historického vývoje oblasti, pohledu ze strany Evropské unie či vymezení kontrolní činnosti na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Jako náplň praktické části práce bude na vybrané stavební firmě XYZ, spol. s r.o., konkrétně popsáno, jak může zajišťování oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci vypadat v praxi. Oslovená společnost bude nejdříve obecněji představena z pohledu jejího zaměření, činnosti, organizační struktury či cílů jejího směřování. V dalších kapitolách se již budu věnovat především stránce, týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v samotné firmě, kdy bude nastíněno zajištění organizace této oblasti uvnitř firmy, její certifikace a základní prvky týkající se bezpečnosti práce, které by měla stavební firma pro správné dodržování požadovaných legislativních nároků splňovat. V této části budou také uvedeny některé statistické údaje např. z podoblasti pracovních úrazů ve firmě. V další části proběhne pomocí kontrolního listu analýza dodržování legislativních požadavků a zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve firmě a jejího následného vyhodnocení. V poslední části budou navržena opatření na zlepšení a zkvalitnění managementu a zásad v uvedené oblasti.

Data a informace při zpracování teoretické části byly získány především z odborné literatury a internetových zdrojů. Praktická část vychází z podkladů, poskytnutých osobou odborně způsobilou v prevenci rizik v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a interních materiálech, získaných od vedení firmy, ve které byla praktická část zpracovávána. Dále pak vlastním pozorováním a analyzováním celé společnosti.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CHARAKTERISTIKA A VYMEZENÍ POJMŮ SPOJENÝCH S BEZPEČNOSTÍ A OCHRANOU ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

1.1 Charakteristika pojmu „bezpečnost a ochrana zdraví při práci“

Pod pojmem „Bezpečnost a ochrana zdraví při práci“ (dále také BOZP) se rozumí soubor opatření, které chrání zaměstnance firmy před poškozením jejich zdraví a obecně před ohrožením jejich života. BOZP ovšem taktéž zahrnuje veškeré podmínky a činitele, které mohou ovlivnit zdraví zaměstnanců jiných, například externích firem, kteří se nacházejí v prostorách pracoviště cizí firmy nebo dočasných pracovníků firmy, ale i zaměstnanců dodavatele, návštěvníků a všech dalších osob přítomných na pracovišti. Ve vyspělých státech světa je bezpečnost práce chápána jako integrovaná ochrana života, zdraví, životního prostředí a majetku před působením nežádoucích negativních vlivů.

Jedná se o interdisciplinární vědní obor, jelikož využívá poznatků mnoha vědních disciplín, jako například technických, ekonomických, přírodovědných, medicínských a dalších. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci je součástí všech pracovních činností a je ovlivňována charakterem práce a pracovními podmínkami. [3]

Bezpečnost práce je závislá na výkonových možnostech člověka a požadavcích práce. Výkonovými možnostmi člověka se v tomto případě rozumí například charakterové vlastnosti (zodpovědnost), připravenost (znalosti a zkušenosti), tělesné, smyslové a duševní předpoklady. Požadavky práce obsahují druh pracovní činnosti, pracovní situaci, pracovní předpisy a jiné faktory, jako např. konstrukce pracovního prostředku. [11]

1.2 Vymezení pojmů spjatých s BOZP

BOZP je tématikou, která má mnoholetou tradici, nicméně terminologie v tomto směru není jednotně kodifikována. Bezpochyby největší právní sílu by měla mít legislativa, která se však až na výjimky definováním pojmů nezabývá. Částečně se s vymezením pojmů můžeme setkat v normativním doporučení OHSAS 18 001, některé pojmy jsou vysvětleny v odborné literatuře vztahující se k BOZP a řada z nich pochází z dílny Výzkumného ústavu bezpečnosti práce:

- **bezpečnost** – neexistence nepřijatelných rizik nebo poškození zdraví,
- **nebezpečí** – zdroj nebo situace s možností způsobit škodu jako je zranění nebo poškození zdraví, škody na majetku, pracovním prostředím nebo jejich kombinace,

- **nehoda** – nežádoucí událost vedoucí ke smrti, poškození zdraví, škodě nebo jiným ztrátám,
- **nemoc z povolání** – změny zdravotního stavu, jež vznikly při výkonu práce nepříznivým působením podmínek, které jako nemoc z povolání byly označeny v lékařském posudku z místně příslušné (státem autorizované) kliniky nemocí z povolání,
- **neshoda** – nejobecněji lze popsat jako nesplnění požadavku; v BOZP jakákoliv odchylka od pracovních norem, zvyklostí, postupů, nařízení, plnění požadavku systému managementu apod., která může vést buď přímo nebo nepřímo ke zranění či onemocnění, škodě na majetku, poškození pracovního prostředí nebo jejich kombinaci,
- **nežádoucí událost** – obecně jakákoliv situace, jejímž následkem došlo k nehodě, nebo která měla potenciál vést k nehodě. V BOZP situace, která by mohla za normálních okolností vést k pracovnímu úrazu, ale díky duchapřítomnosti pracovníka k ní nedošlo; do jisté míry to může být dáno zkušenostmi, výcvikem či správným zaškolením pracovníka (např. neběhat v místech kde hrozí uklouznutí), ale i fyzickou kondicí či postřehem (vyhnutí se vymrštěnému předmětu) atd.,
- **ohrožení** – stav, ve kterém je určitý objekt vystaven působení nebezpečí,
- **osobní ochranné pracovní prostředky (OOPP)** – ochranné prostředky, které musí chránit zaměstnance před riziky, nesmí ohrožovat jejich zdraví, nesmí bránit při výkonu práce a musí splňovat stanovené požadavky¹,
- **pracovní úraz** – poškození zdraví zaměstnance nebo jeho smrt při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním; poškození zdraví nebo smrt, které byly způsobeny zaměstnanci nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením vnějších vlivů při plnění pracovních úkolů v souvislosti s ním. Pracovním úrazem není úraz, který se zaměstnanci přihodil cestou do zaměstnání nebo ze zaměstnání zpět,
- **prevence** – v BOZP se prevencí rozumí organizační a technická opatření nebo činnosti, jejichž cílem je předejít nežádoucí situaci, popř. vytvořit podmínky pro zajištění havarijní připravenosti;

---

¹ Viz nařízení vlády č. 21/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na osobní ochranné pracovní prostředky. Jestliže v pracovním prostředí nebo při výkonu práce dochází k mimořádnému opotřebením nebo znečištění plní ochrannou funkci OOPP též pracovní oděv nebo obuv.

- prevence rizik – jsou všechna opatření, vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a z opatření zaměstnavatele, která mají za cíl předcházet rizikům, odstraňovat je nebo minimalizovat působení neodstranitelných rizik,
- preventivní opatření – opatření k odstranění příčiny potenciální nehody nebo jiné nežádoucí potenciální situace,
- **riziko** – kombinace pravděpodobnosti a následku specifikované nebezpečné události;
  - přijatelné riziko – riziko, které bylo sníženo na úroveň, která může být pro organizaci snesitelná a s ohledem na její právní závazky a její vlastní politiku BOZP,
  - zůstatkové riziko – riziko, které nebylo odstraněno v etapě projektu, výroby a montáže zařízení a bývá uváděno v návodu na obsluhu. [1]
- **Odborně způsobilá osoba v prevenci rizik v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (OZO BOZP)** – odborně způsobilý zaměstnanec zaměstnavatele nebo jiná odborně způsobilá fyzická osoba, která pro zaměstnavatele/organizaci zajišťuje plnění úkolů v prevenci rizik podle § 9 zákona č. 309/2006 Sb.
- **bezpečnostní technik** – zastaralý pojem, při splnění ustanovení právních předpisů může bezpečnostní technik pro zaměstnavatele zajišťovat plnění úkolů v prevenci rizik, tzn. v rozsahu OZO BOZP. Pojem „bezpečnostní technik“ je zastaralý vzhledem k tomu, že nevystihuje náplň funkce, která je převážně manažerského charakteru, nikoliv technického. [4], [5]
- **Rizikové pracoviště** – takové pracoviště, na němž je zvýšené nebezpečí pracovních úrazů, nemocí z povolání, průmyslových otrav nebo jiného poškození zdraví. Rizikové pracoviště podle zjištěných skutečností určuje na návrh zaměstnavatele orgán hygienické služby, který stanoví prohlídky a opatření k řešení nepříznivého stavu. [15]

1.3 Vymezení BOZP v managementu firem

Opravdovou samozřejmostí každého managementu jednotlivých organizací, by mělo být postavení a vymezení bezpečnosti práce na stejnou úroveň ostatních aspektů řízení firmy. Dle nabytých zkušeností z různých odvětví pracovního trhu a taktéž vzhledem k prostudovanému materiálu však lze ve většině případů naštěstí říci, že tomu tak opravdu

je a význam BOZP roste. Často je toto způsobeno zejména díky tlaku řady zahraničních mateřských firem, kde se na bezpečnost práce klade velký důraz.

Hlavním důvodem k zabezpečování bezpečnosti práce je bezesporu minimalizace případných pracovních úrazů či nemocí z povolání. Však také právo na uspokojivé pracovní podmínky vychází v České republice i přímo z čl. 28 Listiny základních práv a svobod. [2]

2 HISTORICKÝ VÝVOJ BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ PŘI PRÁCI A HISTORICKÉ UKOTVENÍ BOZP V PRÁVNÍCH PŘEDPÍSECH

Řešení problematiky bezpečnosti práce není pouze záležitostí nedávné minulosti. Již před dávnými časy bylo našim předkům jasné, že práce s sebou nese značná nebezpečí, která mohou za nepříznivých okolností způsobovat poškození zdraví, či dokonce smrt osobám tyto práce vykonávající. Když hovoříme o vývoji oblasti BOZP, není možné si nevzpomenout na 5. Knihu Mojžíšovu, ve které je v kapitole 22, verši 8 zmíněn následující text: „Když vystaviš nový dům, uděláš na střeše zábradlí. Nevalíš na svůj dům vinu za prolitou krev, kdyby z něho někdo spadl.“ Toto je pouze jeden nepatrný úryvek, ale jeho preventivní smysl je nám všem určitě zjevný. [6]

Prvotní zmínku o řešení otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci však lze nalézt již v roce 1800 před naším letopočtem, kdy babylonský panovník Chammurapi vydal 271 zákonů, z nichž se určitá část vztahovala právě k bezpečnosti a některé z nich upravovaly tresty a náhrady za poranění způsobené jiné osobě. Na Chammurapiho o 300 let později navázal egyptský panovník Rames III, který najal pro dělníky, tehdy spíše otroky, pracující v dolech, na stavbách a na jiných veřejně prospěšných dílech lékaře, který o ně měl pečovat. [7]

Vývoj oblasti BOZP tedy přímo souvisel s vývojem pracovních činností, technologií či používaných prostředků. Jiní poškození zdraví popsal egyptský lékař Imhotep u dělníků pracujících na stavbách pyramid, jiná onemocnění vznikají v dnešní moderní průmyslové nebo zemědělské výrobě. [6]

Historické počátky řešení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci tak, jak ji známe dnes a co se Českých zemí týká, sahají zejména do 19. století. Za připomínku jistě stojí výňatek ze živnostenského řádu schváleného dne 20. prosince 1859: „Proto má majitel živnosti o to pečovati, aby stroje, zařízení závodní a jejich části tak byly ohrazeny nebo takovými úpravami ochrannými opatřeny, aby dělníci, konající obezřele svou práci, nemohli snadně býti ohroženi.“ [6]

Také dozor nad dodržováním bezpečnosti práce má poměrně hlubokou tradici. V jisté formě tovární inspekce existovala již v letech 1790 až 1825. Obnovena byla v červnu 1883 zákonem č. 117 Říšského zákoníku, kdy byla zřízena živnostenská inspekce. [8]

O pět let později byl přijat zákon o úrazovém pojištění dělníků a o rok později i zákon o nemocenském pojištění. [6]

Po vzniku samostatného Československého státu roku 1918, byly rakouskouherské živnostenské zákony převzaty a inspekce, podřízená tehdy ministerstvu sociální péče, pokračovala až do roku 1952. [8]

Velké změny a celkový pohled na bezpečnost práce se mění po 2. světové válce. Po ní totiž došlo k nebyvale rychlému průmyslovému a technologickému rozvoji, jež zároveň vyvíjel vysoký tlak na efektivitu práce a výroby, s čímž byla spojena právě i bezpečnost práce. Současně s obrovským pokrokem se měnil i styl života lidí, jejich názory na životní prostředí nebo základní lidské potřeby. Všechny tyto aspekty jdou ruku v ruce také se zvyšující se úrazovostí zaměstnanců. [8]

A právě v této době, díky výše uvedeným důvodům, docházelo k výraznému posunu v oblasti bezpečnosti. Vznikají instituce zabývající se zvyšováním bezpečnosti strojů a zařízení, jelikož praxe ukázala, že bezpečné technické zařízení je důležitým a nezbytným předpokladem k vytvoření nízkorizikových pracovišť. Nicméně na pracovištích, jejichž součástí je člověk, je bezpečnost ve velké míře ovlivněna právě vlastnostmi, schopnostmi a chováním pracovníka, poněvadž lidský činitel je jak se ukazuje, stále nejslabším a nejméně spolehlivým článkem pracovního systému. [9]

Po znárodnění některých klíčových odvětví a dokončení tohoto procesu a po nechvalně známých únorových událostech roku 1948 byla činnost živnostenské inspekce začleněna do tehdejších odborů práce a sociální péče KNV (krajské národní výbory) a v závodech byly zakládány komise ochrany bezpečnosti práce ROH (revoluční odborové hnutí) jako základ nově se rodící koncepce dozoru nad bezpečností práce. V roce 1951 byl zákonem č. 67/1951 Sb., o bezpečnosti při práci, dozor nad bezpečností při práci svěřen orgánům jednotné odborové organizace. Na základě tohoto zákona vydalo tehdejší ministerstvo pracovních sil vyhlášku č. 206/1952, o provozně bezpečnostní službě v podnicích, ve které se setkáváme s pojmem bezpečnostního technika jako výkonného poradního orgánu zaměstnavatele pro vytváření a udržování podmínek bezpečné a zdravotně nezávadné práce. Vyhláška stanovila taktéž podmínky pro jeho činnost, vymezila vztah k orgánu inspekce práce jednotné odborové organizace a stanovila důležitou zásadu, která platí dodnes, a to že odpovědnost vedoucích zaměstnanců při plnění úkolů zaměstnavatele v oblasti BOZP není

ustavením tohoto odborného zaměstnance dotčena a nemůže být na něho z tohoto důvodu přenesena. [6]

Opravdový převrat nastal v 60. letech 20. století, kdy se stále zvyšoval tlak na co nejvyšší produktivitu pracovníků, kteří však v té době nebyli dostatečně vycvičeni a neměli téměř žádné zkušenosti s novými technologiemi. Rostoucí tlak na efektivitu vedl k budování zcela nových a efektivnějších podniků. Také dynamika pokroku a veškerých požadavků na změny v pracovním procesu zaměstnanců, čím dál více vedly k zavádění vysokých nároků na kvalitu vyráběných produktů a zboží. Toho šlo dosáhnout pouze zajištěním vysoké míry bezpečnosti a spolehlivosti výroby, s čímž je samozřejmě i nyní spojena též bezpečnost a ochrana lidského zdraví a životů. Tehdy konečně došlo k opravdové změně v globálním chápání bezpečnosti při práci. [8]

V té době došlo k celkovému přehodnocení úkolů v oblasti BOZP a následně na to byl vydán základní pracovněprávní kodex, který mimo jiné zahrnul také oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a to zákoník práce – zákon č. 65/1965 Sb., který po rozsáhlých úpravách platil až do roku 2006 a dále dozor nad bezpečností práce, novým nezávislým orgánům – Českému úřadu bezpečnosti práce a inspektorátům bezpečnosti práce. Tento zákon platí i v dnešní době, i když nyní již pouze ve vztahu k doзору nad vyhrazenými technickými zařízeními, neboť v roce 2005 byl vydán důležitý právní předpis – zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, který nově upravil zřízení a postavení orgánů inspekce práce jako kontrolních orgánů na úseku ochrany pracovních vztahů a pracovních podmínek, působnost a příslušnost orgánů inspekce práce, práva a povinnosti při kontrole a sankce za porušení stanovených povinností. Kontrolní činnost odborů zůstala zachována v zákoníku práce a platí s určitými úpravami dodnes. [6]

V období minulého režimu, tedy do roku 1989, docházelo k centralizaci nejen na úrovni státu, ale i podniků. Nyní, když porovnáme vývoj ve 20. a 21. století, je zde zřejmý přechod z bezmezného dodržování vydávaných právních a ostatních předpisů příslušnými orgány státní správy k mnohem významnějšímu přenechávání odpovědnosti za oblast ochrany života a zdraví na samotných účastnících pracovně-právních vztahů. Zatímco dříve rezortní ministerstva vydávala řadu různých pokynů a pravidel a zaměstnavatelé a zaměstnanci se jimi řídili, a tímto se domnívali, že pro ochranu života a zdraví vykonali vše, v současné době lze pozorovat opačný trend a to takový, že podniky se snaží prosazovat myšlenku deregulace, volnosti a pružnosti a neomezenosti ze strany státu a mnohem více se zdůrazňuje důležitost především zaměstnavatele a jeho opatření v rámci plnění úkolů

v oblasti prevence rizik. Ovšem důsledkem toho může být v některých podnicích pozorována zvyšující se tendence zhoršovat přístup k bezpečnosti práce. Z tohoto důvodu přichází na řadu ze strany státu tzv. inspekce práce². [10], [6]

Úroveň bezpečnosti v pracovním procesu je taktéž závislá na ekonomické stránce podniku. V případech, kdy podniky přestávají prosperovat, dochází často ruku v ruce s tím i k nedodržováním bezpečnostních pravidel, a tím vzrůstá riziko pro pracovníky. [10]

Ovšem je třeba mít na paměti, že ať už bude vývoj BOZP jakýkoliv, nikdy nebude správně fungovat bez spoluúčasti a aktivní spolupráce zaměstnanců, zaměstnavatele a přesného vyjádření vztahu pracovních podmínek a ostatních faktorů. Důležité je taktéž uvědomit si, že absolutní bezpečnost neexistuje. Vždy mluvíme pouze o přijatelné míře rizika a tím pádem je zde vždy i určitá míra nebezpečí. Hlavním cílem bezpečnosti práce je tedy i do budoucna co možná nejvíce snižovat potenciální riziko a tím zvyšovat bezpečnost pracovníků. V České republice stále přetrvává pojetí bezpečnosti práce jako bezpečnost technických zařízení a již méně se bere v potaz reálný fakt, že právě lidský činitel je limitující faktor úrovně bezpečnosti práce a v tomto směru lze tedy jistě najít prostor k dalšímu zlepšování úrovně BOZP. [9], [10]

---

² Viz zákon č. 251/2005 Sb. o inspekci práce.

3 LEGISLATIVNÍ RÁMEC A PRÁVNÍ PŘEDPISY BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci představuje v legislativním systému významnou složku, která v průběhu let, a to i v novém tisíciletí, prošla řadou změn. Jejich smyslem bylo samozřejmě primárně v důsledku civilizačního vývoje novelizovat tyto předpisy tak, aby vyhovovaly novým trendům v této sféře. V posledním desetiletí bylo taktéž potřeba harmonizovat požadavky týkající se BOZP i s právem Evropské unie (dále jen EU). [3]

Za klíčový motiv soudobé legislativy zahrnující BOZP je jednoznačná orientace na prevenci rizik prostřednictvím jejich identifikace, vyhodnocení a odpovídající opatření u zaměstnavatelů nebo provozovatelů k jejich odstranění nebo snížení na co nejnižší možnou a přijatelnou úroveň. [4]

3.1 Přehled platných právních předpisů souvisejících s BOZP

Jelikož vzhledem k tomu, jak již bylo výše uvedeno, dochází ke stále většímu přenechávání odpovědnosti za oblast BOZP na bedrech samotných účastníků pracovně právních vztahů, nežli na samotných orgánech státu, vede toto samozřejmě ke zvýšeným požadavkům na znalost právních předpisů k BOZP a zaměstnavatel v rámci své povinnosti zajišťovat zaměstnancům školení o BOZP musí zvýšenou pozornost věnovat provozním a místním řádům, místně provozním a bezpečnostním předpisům, průvodní dokumentaci výrobních a pracovních prostředků a zařízení, technologickým postupům, bezpečnostním listům a jiným zaměstnavatelem vydávaných předpisům. [6]

V BOZP je pro udržení souladu zaměstnavatele s požadavky právních předpisů používání přesných znění právních ustanovení a předpisů nevyhnutelné a pro správnou orientaci a znalost problematiky BOZP je třeba mít alespoň o některých z nich povědomí. [4]

Přehled důležitých právních předpisů:

- **zákon č. 262/2006 Sb.**, zákoník práce,
- **zákon č. 309/2006 Sb.**, kterým se upravují další požadavky BOZP v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci),
- **zákon č. 251/2005 Sb.**, o inspekci práce,

- **zákon č. 174/1968 Sb.**, o státním odborném dozoru nad bezpečností práce.[4]

Přehled dalších právních předpisů:

- **zákon č. 133/1985 Sb.**, o požární ochraně,
- **zákon č. 183/2006 Sb.**, zákon o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)
- **zákon č. 258/2000 Sb.**, o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů,
- **zákon č. 361/2000 Sb.**, o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu),
- **zákon č. 373/2011 Sb.**, o specifických zdravotních službách,
- **nařízení vlády č. 378/2001 Sb.**, kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí,
- **nařízení vlády č. 101/2005 Sb.**, o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí,
- **nařízení vlády č. 362/2005 Sb.**, o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky,
- **nařízení vlády č. 361/2007 Sb.**, kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci,
- **nařízení vlády č. 201/2010 Sb.**, o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasilání záznamu o úrazu ve znění nařízení vlády č. 170/2014 Sb.,
- **vyhláška č. 432/2003 Sb.**, kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli,
- **vyhláška č. 79/2013 Sb.**, o provedení některých ustanovení zákona č. 373/2013 Sb., o specifických zdravotních službách, (vyhláška o pracovně-lékařských službách a některých druzích posudkové péče). [4]
- **Vyhláška č. 288/2003 Sb.**, kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázané těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání,

- **nařízení vlády č. 272/2011 Sb.**, o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací,
- **nařízení vlády č. 406/2004 Sb.**, o bližších požadavcích na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v prostředí s nebezpečím výbuchu,
- **nařízení vlády č. 591/2006 Sb.**, o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích,
- **zákon č. 266/2006 Sb.**, o úrazovém pojištění zaměstnanců. [12]

A další právní předpisy vztahující se k oblasti BOZP.

3.2 Zákoník práce

Zákoník práce neboli zákon č. 262/2006 Sb., uvádí ve své páté části, což je část nesoucí název „Bezpečnost a ochrana zdraví při práci“, základní požadavky v oblasti BOZP. Mnohé z nich jsou dále rozvedeny v zákoně o zajištění dalších podmínek BOZP, ale i v četných nařízeních vlády či v různých vyhláškách, z nichž některé jsou uvedeny výše a některé z nich platí již několik desetiletí. [5]

Pátá část zákoníku práce č. 262/2006 Sb. je rozdělena do tří hlav o celkem osmi paragrafech (§101 - §108) a je zcela zásadní právní normou pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a která obsahuje důležité informace k pochopení vztahů v BOZP. [13]

3.2.1 Předcházení ohrožení života a zdraví při práci – Hlava I, § 101

V souladu s deklarovanou koncepcí orientace na prevenci stanovuje zákoník práce zaměstnavateli povinnosti ve vztahu k zaměstnancům, ale i všem dalším osobám, které se s jeho vědomím zdržují na pracovištích, jejichž dodržování by mělo předcházet ohrožení života a zdraví při práci:

- zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce,
- nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti,
- zajistit, aby určené práce vykonávali pouze zaměstnanci, kteří mají platný zdravotní průkaz, kteří se podrobili zvláštnímu očkování nebo mají doklad o odolnosti vůči nákaze,

- péče o BOZP je nedílnou a rovnocennou součástí pracovních povinností vedoucích zaměstnanců na všech stupních řízení v rozsahu pracovních míst, která zastávají,
- plní-li na jednom pracovišti úkoly zaměstnanci dvou a více zaměstnavatelů, jsou zaměstnavatelé povinni vzájemně se písemně informovat o rizicích a přijatých opatřeních k ochraně před jejich působením, která se týkají výkonu práce a pracoviště a spolupracovat při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro všechny zaměstnance na pracovišti; na základě písemné dohody zúčastněných zaměstnavatelů touto dohodou pověřený zaměstnavatel koordinuje provádění opatření k ochraně bezpečnosti a zdraví zaměstnanců a postupy k jejich zajištění. [6], [20]

Náklady spojené se zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci hradí zaměstnavatel a nesmějí být jakkoliv převáděny na zaměstnance. [7], [20]

3.2.2 Prevence rizik – Hlava I, § 102

Zaměstnavatel je povinen například:

- vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k předcházení rizikům,
- soustavně vyhledávat nebezpečné činitele a procesy pracovního prostředí a pracovních podmínek, zjišťovat jejich příčiny a zdroje, na základě tohoto zjištění vyhledávat a hodnotit rizika a přijímat opatření k jejich odstranění,
- není-li možné rizika odstranit, je zaměstnavatel povinen je vyhodnotit a přijmout opatření k omezení jejich působení,
- pravidelně kontrolovat úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zejména stav výrobních a pracovních prostředků a vybavení pracovišť a úroveň rizikových faktorů pracovních podmínek,
- organizovat nejméně jednou v roce prověrky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na všech pracovištích a zařízeních zaměstnavatele,
- vést dokumentaci o vyhledávání a vyhodnocování rizik a dále i o přijatých opatřeních. [8], [20]

V preventivním úsilí je zaměstnavateli dále nařízeno:

- přijímat opatření pro případ zdolávání mimořádných událostí jako jsou havárie, požáry a povodně, jiná vážná nebezpečí a evakuace zaměstnanců,

- tato opatření je povinen přizpůsobovat měnícím se skutečností, kontrolovat jejich účinnost a dodržování. [9], [20]

3.2.3 Školení o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a další informace – Hlava II, § 103

Zaměstnavatel je povinen například:

- zajistit zaměstnancům školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které doplňují jejich odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce. Toto školení se týká zaměstnanců při nástupu do práce, při změně pracovního zařazení nebo druhu práce, dále při zavedení nové technologie nebo změny výrobních a pracovních prostředků nebo změně technologických a pracovních postupů,
- určit obsah a četnost školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, způsob ověřování znalostí zaměstnanců a vedení dokumentace o provedeném školení; vyžaduje-li to povaha rizika a jeho závažnost, musí být školení pravidelně opakováno,
- zajistit zaměstnancům podle potřeb vykonávané práce dostatečné a přiměřené informace a pokyny³ o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, zejména formou seznámení s riziky, výsledky vyhodnocení rizik a s opatřeními na ochranu před působením těchto rizik, která se týkají jejich práce a pracoviště; informace a pokyny třeba zajistit vždy při přijetí zaměstnance, při jeho převedení, přeložení nebo změně pracovních podmínek, změně pracovního prostředí, zavedení nebo změně pracovních prostředků, technologie a pracovních postupů; o informacích a pokynech je zaměstnavatel povinen vést dokumentaci.
- zabezpečit, aby zaměstnanci jiného zaměstnavatele, vykonávající práce na jeho pracovištích, obdrželi před jejich zahájením vhodné a přiměřené informace a pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a o přijatých opatřeních, zejména ke zdolávání požárů, poskytnutí první pomoci a evakuace fyzických osob v případě mimořádných událostí,

---

³ Pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nemusí mít jen charakter písemných bezpečnostních instrukcí, ale může jít i o konkrétní pokyny dané zaměstnanci vedoucími zaměstnanci, kteří jsou mu nadřizeni.

- umožnit zaměstnanci nahlížet do evidence, která je o něm vedena v souvislosti se zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. [10], [20]
- Školení BOZP musí být prováděna v pracovní době (z hlediska pedagogiky jsou nejvhodnějšími časy k provedení školení 9:00 až 10:30 a po 14. Hodině). Účast zaměstnanců na nich, jakož i na přezkoumání, je povinná. [14]

Zákoník práce dále ukládá zaměstnavatelům řadu dalších povinností, jako například:

- sdělit zaměstnancům, které zdravotnické zařízení jim poskytuje pracovně lékařskou péči a jakým druhům očkování a jakým pracovně lékařským prohlídkám a vyšetření, souvisejícím s výkonem práce, jsou povinni se podrobit,
- zajistit zaměstnancům poskytnutí první pomoci,
- nepoužívat takového způsobu odměňování prací, při kterém jsou zaměstnanci vystaveni zvýšenému nebezpečí újmy na zdraví a k ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců,
- zajistit dodržování zákazu kouření na pracovištích,
- informovat zaměstnance o tom, do jaké kategorie byla jím vykonávaná práce zařazena. [11], [20]

3.2.4 Osobní ochranné pracovní prostředky (OOPP) – Hlava II, § 104

Zaměstnavatel je povinen:

- není-li možné rizika odstranit nebo dostatečně omezit prostředky kolektivní ochrany nebo opatřeními v oblasti organizace práce, poskytnout zaměstnancům osobní ochranné pracovní prostředky. OOPP jsou ochranné prostředky, které musí chránit zaměstnance před riziky, nesmí ohrožovat jejich zdraví, nesmí bránit při výkonu práce a musí splňovat požadavky stanovené zvláštním právním předpisem⁴,
- v prostředí, v němž oděv nebo obuv podléhá při práci mimořádnému opotřebení nebo znečištění nebo plní ochrannou funkci, přísluší zaměstnanci od zaměstnavatele jako osobní ochranné pracovní prostředky též pracovní oděv nebo obuv,
- poskytovat zaměstnancům mycí, čisticí a dezinfekční prostředky na základě rozsahu znečištění kůže a oděvu; na pracovištích s nevyhovujícími mikroklimatickými

---

⁴ Nařízení vlády č. 21/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na osobní ochranné prostředky.

podmínkami, v rozsahu a za podmínek stanovených prováděcím právním předpisem, též ochranné nápoje,

- udržovat osobní ochranné pracovní prostředky v použitelném stavu a kontrolovat jejich používání. [13], [20]

Osobní ochranné pracovní prostředky, mycí, čisticí a dezinfekční prostředky a ochranné nápoje přísluší zaměstnanci od zaměstnavatele bezplatně podle vlastního seznamu zpracovaného na základě vyhodnocení rizik a konkrétních podmínek práce. Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků nesmí zaměstnavatel nahrazovat finančním plněním. [13], [20]

Mezi ochranné pracovní prostředky patří například:

- ochranné brýle
- přilba
- obličejový štít
- respirátor
- svářečská kukla
- rukavice a další prostředky, které bezprostředně chrání před riziky spojenými s pracovním výkonem.

3.2.5 Pracovní úrazy a nemoci z povolání – Hlava II, § 105

Zákoník práce sice klade důraz na prevenci, nicméně připouští, že zřejmě nelze zcela vyloučit vznik pracovních úrazů a v této souvislosti stanovuje zaměstnavateli řadu povinností:

- objasnit příčiny a okolnosti vzniku tohoto úrazu za účasti zaměstnance pokud to zdravotní stav zaměstnance dovoluje, svědků a za účasti odborové organizace nebo zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bez vážných důvodů neměnit stav na místě úrazu do doby objasnění příčin a okolností vzniku pracovního úrazu,
- vést v knize úrazů evidenci o všech úrazech, i když jimi nebyla způsobena pracovní neschopnost nepřesahující tři kalendářní dny,

- vyhotovit záznam o pracovním úrazu, který vyvolá pracovní neschopnost delší než tři pracovní dny a zaslat jej též příslušným institucím⁵,
- přijmout opatření proti opakování pracovních úrazů,
- vést evidenci zaměstnanců, u nichž byla uznána nemoc z povolání, která vznikla na jeho pracovištích a uplatnit taková opatření, aby odstranil nebo minimalizoval rizikové faktory, které vyvolávají ohrožení nemocí z povolání nebo nemoc z povolání. [12], [20]

3.2.6 Práva a povinnosti zaměstnance – Hlava II, § 106

Zákoník přiznává zaměstnanci oprávnění odmítnout výkon práce, o níž má důvodně za to, že bezprostředně a závažným způsobem ohrožuje jeho život nebo zdraví, popřípadě život nebo zdraví jiných fyzických osob; takové odmítnutí není možné posuzovat jako nesplnění povinnosti zaměstnance. [13]

Na straně druhé zákoník práce stanovuje zaměstnanci i řadu povinností, jako například:

- dbát podle svých možností o svou vlastní bezpečnost, o své zdraví i o bezpečnost a zdraví fyzických osob, kterých se bezprostředně dotýká jeho jednání,
- uplatňovat stanovená opatření k eliminaci či omezení rizik BOZP, vztahujících se k jeho pracovní činnosti,
- účastnit se školení zajišťovaných zaměstnavatelem zaměřených na bezpečnost a ochranu zdraví při práci včetně ověření svých znalostí,
- podrobit se pracovně lékařským prohlídkám, vyšetřením nebo očkováním, stanoveným příslušnými právními předpisy,
- dodržovat právní a ostatní předpisy a pokyny zaměstnavatele k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- dodržovat při práci stanovené pracovní postupy, používat stanovené pracovní prostředky, dopravní prostředky, osobní ochranné pracovní prostředky a ochranná zařízení a svévolně je neměnit a nevyřazovat z provozu,

---

⁵ Způsob evidence, hlášení a zaslání záznamu o úrazu, vzor záznamu o úrazu a okruh orgánů a institucí, kterým se ohlašuje pracovní úraz a zasílá záznam o úrazu je stanoven v nařízení vlády č. 201/2010 Sb.

- oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci nedostatky a závady na pracovišti, které ohrožují nebo by mohly ohrozit bezpečnost nebo zdraví zaměstnanců při práci,
- bezodkladně oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci svůj pracovní úraz, pokud mu to jeho zdravotní stav dovolí, a pracovní úraz jiného zaměstnance, popřípadě úraz jiné fyzické osoby, jehož byl svědkem a spolupracovat při objasňování jeho příčin,
- podrobit se na pokyn oprávněného vedoucího zaměstnance písemně určeného zaměstnavatelem zjištění, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek.⁶
- nepožívat alkoholické nápoje a nezneužívat jiné návykové látky na pracovištích zaměstnavatele a v pracovní době a nekouřit na pracovištích a v jiných prostorách, kde jsou účinkům kouření vystaveni také nekuřáci, [14], [20]
- Nepožívat alkoholické nápoje a nezneužívat jiné návykové látky⁷ na pracovištích zaměstnavatele a v pracovní době i mimo tato pracoviště, nevstupovat pod jejich vlivem na pracoviště zaměstnavatele a nekouřit na pracovištích a v jiných prostorách, kde jsou účinkům kouření vystaveni také nekuřáci. Zákaz požívání alkoholických nápojů se nevztahuje na zaměstnance, kteří pracují v nepříznivých mikroklimatických podmínkách, pokud požívají pivo se sníženým obsahem alkoholu, a na zaměstnance, u nichž požívání těchto nápojů je součástí plnění pracovních úkolů nebo je s plněním těchto úkolů obvykle spojeno. [13]

3.3 Další zákonné požadavky BOZP

Zákoník práce obsahuje základní ustanovení týkající se BOZP, jejich rozvedení a konkrétní zace je uvedena v přijatém zákonu č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky BOZP v pracovněprávních vztazích. [1]

Zákon upravuje:

---

⁶ Viz zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách.

⁷ Viz zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, který byl naposled novelizován zákonem č. 273/2013 Sb.

- V první části požadavky na pracoviště a pracovní prostředí, výrobní a pracovní prostředky a zařízení, organizaci práce, pracovní postupy a bezpečnostní značky. [1]
- Ve druhé části požadavky na předcházení ohrožení života, specifikuje rizikové faktory pracovních podmínek a kontrolovaná pásma, přináší zákazy výkonu některých prací. [1]

3.3.1 Zaměstnanec odborně způsobilý v prevenci rizik

Ve třetí části zákon č. 309/2006 Sb. stanovuje zaměstnavateli úkoly v prevenci rizik, kde jsou mimo jiné stanoveny požadavky na osobu odborně způsobilou v prevenci rizik (dříve bezpečností technik):

- do 25 zaměstnanců může úkoly zajišťovat zaměstnavatel sám, má-li k tomu potřebné znalosti,
- v intervalu 26 – 500 zaměstnanců může zajišťovat úkoly zaměstnavatel sám, je-li k tomu odborně způsobilý, nebo jednou či více odborně způsobilými osobami,
- nad 500 zaměstnanců, zajišťuje úkoly v prevenci rizik vždy jednou nebo více odborně způsobilými osobami. [1], [20]

3.3.2 Požadavky na pracoviště a pracovní prostředí

Zaměstnavatel je dle zákona č. 309/2006 Sb. povinen zajistit, aby pracoviště byla prostorově a konstrukčně uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro zaměstnance z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním a hygienickým požadavkům na pracovní prostředí a pracoviště, aby:

- prostory určené pro práci, chodby, schodiště a jiné komunikace měly stanovené rozměry a povrch a byly vybaveny pro činnosti zde vykonávané,
- pracoviště byla osvětlena, pokud možno denním světlem, měla stanovené mikroklimatické podmínky, zejména pokud jde o objem vzduchu, větrání, vlhkost, teplotu a zásobování vodou,
- prostory pro osobní hygienu, převlékání, odkládání osobních věcí, odpočinek a stravování zaměstnanců měly stanovené rozměry, provedené a vybavení,
- únikové cesty, východy a dopravní komunikace k nim včetně přístupových cest byly stále volné,
- v prostorách uvedených výše byla zajištěna pravidelná údržba, úklid a čištění,

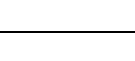

- pracoviště byla vybavena v rozsahu dohodnutém s příslušným poskytovatelem pracovně-lékařských služeb prostředky pro poskytnutí první pomoci a vybavena prostředky pro přivolání poskytovatele zdravotnické záchranné služby. [4], [20]

3.3.3 Bezpečnostní značky a signály

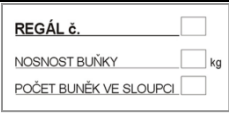

Na pracovištích, na kterých jsou vykonávány práce, při nichž může dojít k poškození zdraví, je zaměstnavatel povinen umístit bezpečnostní značky a značení a zavést signály, které poskytují informace nebo instrukce týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a seznámit s nimi zaměstnance. Bezpečnostní značky, značení a signály mohou být zejména obrazové, zvukové nebo světelné. Vzhled, umístění a provedení bezpečnostních značek a značení a zavedené signálů stanovuje prováděcí právní předpis.⁸ [1]

V objektech je nutné rozmístit minimálně tyto výstražné, bezpečnostní a požární tabulky [16]:

Tab. 1. Výstražné, bezpečnostní a požární tabulky

Umístění značky	Značka
hlavní uzávěry médií	 + ovládané el. zařízení
elektrické rozvaděče	 <p>na každý el. rozvaděč</p> <p>na el. rozvaděč s hlavním vypínačem el. proudu</p>
chodby, schodiště, východy	 <p>vyznačení směru úniku</p> <p>doplňková tabulka nad dveře</p>

⁸ Viz nařízení vlády č. 11/2002 Sb., kterým se stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek a zavedení signálů.

<p>prostory, kde je zákaz kouření a výskytu otevřeného ohně</p>	 <p>příp. příp.</p>
<p>prostory, kde má vstup pouze personál</p>	 <p>např. provozní zázemí, sklady apod.</p>
<p>hasicí přístroje (na nesnadno viditelných místech) a hydranty</p>	 <p>doplňková šipka (směr umístění)</p>
<p>regály</p>	 <p>evidenční číslo a nosnost regálu</p>
<p>překážky v komunikacích, které nelze odstranit</p>	 <p>žlutočerné šrafování</p>

Zdroj: [16]

Dále se doporučuje umístit na jednotlivých pracovištích následující tabulky [16]:

Tab. 2. Další doporučené tabulky

Umístění značky	Značka
<p>čísla tísňového volání</p>	 <p>Vyvěšením této fotoluminiscenční tabulky (viditelnost i ve tmě) lze jednoduše splnit zákonnou povinnost zaměstnavatele „zřetelně označit čísla tísňového volání“.</p>

<p>důležitá telefonní čísla</p>		<p>Tabulka uvádí čísla tísňového volání a umožňuje dopsat i další důležitá telefonní čísla, např. závodní lékař, vedoucí provozu, bezpečnostní technik apod.</p>
<p>povolení spotřebiče</p>		<p>Tabulka s uvedením názvu spotřebiče (příp. i více spotřebičů najednou) a odpovědné osoby. Vhodné pro kontrolu, zda zaměstnanci nepoužívají vlastní, tzn. neschválené spotřebiče. Dále je splněna povinnost stanovit odpovědnou osobu za každý spotřebič.</p>
<p>prosklené dveře</p>		<p>Průhledné nebo prosklené dveře musí být ve výšce 1,1 m až 1,6 m nad podlahou náležitě výrazně označeny. Doporučujeme umístit fotoluminiscenční samolepky, které zároveň udávají směr otevírání dveří.</p>

Zdroj: [16]

4 KATEGORIZACE PRACÍ A PRACOVIŠŤ

Pro sledování pracovních podmínek a možnosti jejich působení na zdraví zaměstnanců na pracovišti je nutno identifikovat, které rizikové faktory s možným vlivem na zdraví člověka se na každém pracovním místě vyskytují. Podle intenzity působení a míry reálného nebezpečí na zdraví zaměstnanců se pracoviště zařazují do 4 kategorií⁹:

- **kategorie první** – práce zařazené do kategorie 1 nepředstavují pro pracovníka podle současných znalostí pravděpodobně žádné riziko poškození zdraví při práci. Příkladem takové práce může být práce v administrativě,
- **kategorie druhá** – práce kategorie 2 jsou práce, u kterých je možné očekávat nepříznivý vliv na zdraví zaměstnanců jen výjimečně, ale kde poškození zdraví vlivem pracovních podmínek nelze vyloučit. K poškození zdraví může docházet především u zvýšeně citlivých osob. V pracovním prostředí nejsou překračovány hygienické limity pro vyskytující se škodliviny. Jsou to např. práce v běžných chemických laboratořích, činnost operátora výrobní linky, práce v třisměnném režimu apod.
- **kategorie třetí** – práce kategorie 3 představují práce, při nichž jsou překračovány hygienické limity škodlivin na pracovišti. Expozice osob rizikovým faktorům pracovního prostředí není spolehlivě snížena technickými opatřeními na úroveň stanovenou hygienickými limity. Pro zajištění ochrany zdraví pracovníků je třeba využít osobní ochranné pracovní prostředky. Příkladem může být práce v hlučném prostředí na pile, broušení kovových výrobků nebo konstrukcí apod.
- **kategorie čtvrtá** – práce kategorie 4 jsou práce s vysokým rizikem poškození zdraví, které nelze vyloučit ani při používání dostupných a použitelných ochranných opatření. Příkladem může být práce při dezinfekci budov plynnými, vysoce toxickými chemickými přípravky. [6]

Jako rizikové práce jsou označovány práce zařazené do kategorie 3. a 4. Podle rozhodnutí orgánu ochrany veřejného zdraví (OOVZ – krajské hygienické stanice – KHS) může být za rizikovou práci vyhlášena za určitých okolností i práce kategorie 2. [6]

---

⁹ Vyhláška č. 107/2013 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli.

Při hodnocení zdravotních rizik, které je základním podkladem pro zařazení prací do kategorií, se ve smyslu vyhlášky č. 107/2003 Sb. posuzuje výskyt a míra působení 13 faktorů pracovních podmínek:

- prach
- chemické škodliviny
- hluk
- vibrace
- neionizující záření a elektromagnetické pole
- fyzická zátěž
- pracovní poloha
- zátěž teplem
- zátěž chladem
- psychická zátěž
- zraková zátěž
- biologické činitele
- práce ve zvýšeném tlaku vzduchu. [17]

Výsledky kategorizace prací slouží jako objektivní podklad pro stanovení opatření k ochraně zdraví při práci a k omezení rizik možného poškození zdraví. Jedná se především o stanovení minimální náplně a četnosti preventivních lékařských prohlídek v rámci závodní preventivní péče a zajištění průběžného sledování expozice zaměstnanců jednotlivým rizikovým faktorům pracovních podmínek měřením. V neposlední řadě slouží hodnocení zdravotních rizik provedené v rámci kategorizace prací taktéž ke stanovení dalších opatření k ochraně zdraví při práci – technická, organizační a náhradní (určení vhodných osobních ochranných pracovních prostředků). [17]

5 BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI V KONTEXTU EVROPSKÉ UNIE

Vývoj BOZP a směr politiky v této oblasti utvářejí významné mezinárodní organizace a instituce Evropské unie a Česká republika, jakožto člen EU, se na tomto utváření podílí a kooperuje s rozhodnutími vydanými v rámci tohoto společenství. [18]

Každé tři a půl minuty v EU někdo zemře v důsledku působení faktorů souvisejících s prací. To představuje 150 000 úmrtí ročně následkem pracovního úrazu (8 900) nebo nemoci z povolání (142 000). Průzkumy hovoří o únavě, bolestech, nezpůsobilostech a nemocech, kterými pracovníci trpí v ohromném měřítku. Špatné pracovní podmínky jsou faktorem, jenž zkracuje délku života, a to přímo – jako příčina smrtelných pracovních úrazů a nemocí se stejným důsledkem. Fenomémem posledních dvaceti let je pak práce spojená se stresem. Stres je spojen s řadou nemocí a poruch, které mohou být skryty dlouhou dobu latence a pak nečekaně explodují formou závažných onemocnění. Objevují se nové problémy a zhoršují se staré, zatímco jiné postupně mizí.[6]

Evropská komise proto opět deklarovala, že chce zaručit kvalitnější pracovní podmínky, včetně snížení počtu úrazů v EU. [18]

5.1 Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci

Evropská unie založila v roce 1994 Evropskou agenturu pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci v reakci na poptávku po informacích z oblasti BOZP. Agentura sídlí ve španělském Bilbao a jejím cílem je zlepšovat kvalitu pracovního života ve všech členských zemích EU. Umožňuje spolupráci zástupců Evropské komise, vlád členských států, organizací zaměstnavatelů a zaměstnanců i předních odborníků ze všech 28 členských států EU i dalších zemí. [6], [18]

5.1.1 Strategický program pro období 2014 – 2020

Představy o budoucnosti jsou zřetelné z nového strategického programu pro období 2014 - 2020.

Strategický rámec definuje následující tři klíčové výzvy:

1. zlepšit implementaci stávající legislativy v oblasti BOZP, zejména v malých a středně velkých podnicích (MSP),
2. zlepšit prevenci u onemocnění z povolání,

3. zohlednit stárnutí pracovní síly, vyrovnat se s demografickou změnou (podporovat ekonomické aktivity obyvatel a vhodné pracovní podmínky pro starší pracovníky). Důraz je kladen také na dopad změn v organizaci práce na psychické a mentální zdraví pracovníků. [18]

Na tyto výzvy reagují klíčové strategické cíle:

- hlouběji konsolidovat vnitrostátní strategie,
- usnadnit zejména MSP dodržování právních předpisů v oblasti BOZP,
- efektivněji vynucovat právní předpisy v oblasti BOZP,
- zjednodušit stávající právní předpisy,
- zabývat se problematikou stárnoucí pracovní síly, vznikajícími novými riziky, prevencí onemocnění souvisejících s prací a nemocí z povolání,
- zlepšit shromažďování statistických údajů a vytvořit informační základnu,
- efektivněji koordinovat úsilí EU a mezinárodní úsilí o řešení otázek BOZP a spolupracovat s mezinárodními organizacemi. [18]

6 DALŠÍ NEZAŘAZENÉ OBLASTI BOZP

6.1 Kontrolní činnost na úseku BOZP

6.1.1 Státní úřad inspekce práce v souladu se zákonem č. 251/2005 Sb.

Státní úřad inspekce práce a osm oblastních inspektorátů práce (OIP Hlavní město Praha, OIP Středočeský kraj, OIP Jihočeský kraj a Vysočina, OIP Plzeňský a Karlovarský kraj, OIP Ústecký a Liberecký kraj, OIP Královéhradecký a Pardubický kraj, OIP Jihomoravský a Zlínský kraj, OIP Moravskoslezský a Olomoucký kraj) jsou orgány státní správy, jejichž hlavním úkolem je kontrola dodržování povinností plynoucích z pracovněprávních předpisů včetně předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. [19]

V případě zjištěných a odůvodněných případech mohou orgány inspekce práce ukládat pokuty za spáchání přestupku nebo správního deliktu a požadovat jejich napravení. [19]

Hlavním cílem práce Úřadu a inspektorátů je a musí být nikoliv represe, ale prevence, tedy snaha o předcházení negativním jevům – pracovním úrazům, nemocem z povolání a haváriím technických zařízení – a snaha o co nejlepší přípravu na zdolávání následků takových dějů, pokud k nim dojde. [19]

6.1.2 Krajské hygienické stanice

KHS v souladu se zákonem č. 258/2000 Sb. rozhodují o vydávání osvědčení, povolení a provádí dozorující činnost nad zákazy a ochranou zdraví při práci před rizikovými faktory.

Zřizovatelem KHS je Ministerstvo zdravotnictví ČR. Krajských hygienických stanic je v ČR stejně jako krajů, tedy čtrnáct.

6.1.3 Odborové organizace

V souladu se zákonem č. 262/2006 Sb. zákoníkem práce mají odborové organizace právo vykonávat kontrolu nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a jednotlivých zaměstnavatelů. Zaměstnavatel je povinen odborové organizaci umožnit výkon kontroly (více v § 322 zákoníku práce). [6]

Podle ustanovení § 322 odstavce 4 zákoníku práce náklady vzniklé výkonem kontroly nad bezpečností a ochranou zdraví při práci hradí stát. [6]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI XYZ, SPOL. S.R.O.

Praktická část této bakalářské práce se bude ve svém počátku zabývat stručnou charakteristikou stavební společnosti XYZ, spol. s.r.o. (dále jen firma XYZ), což má za cíl představit tuto firmu čtenáři tak, aby byl schopen se lépe orientovat v nadcházejících částech, kdy tato firma bude analyzována z pohledu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a představit si, v jakém oboru lidské činnosti bude tato analýza prováděna. Nejprve budou v této kapitole představeny základní údaje a charakteristika společnosti, dále pak hlavní činnosti, kterými se firma zabývá, technické zázemí a vybavení firmy, organizační struktura podniku, následně bude uveden počet zaměstnanců firmy a vývoj tohoto počtu v posledních pěti letech a závěrem kapitoly budou popsány budoucí cíle společnosti.

Firma XYZ je konkrétní stavební firmou ze Zlínska, která byla oslovena pro zpracování praktické části této bakalářské práce. Uváděný název „XYZ“ je pouze názvem krycím, a to pro potřeby této bakalářské práce, jelikož firma si nepřála uvádět přesný název společnosti a požádala o anonymitu, z důvodu obav o poškození dobrého jména firmy na trhu, vlivem prosáknutí možných nedostatků v oblasti BOZP na veřejnost při poskytování práce k nahlédnutí čtenářům, což by dle názoru jednatele společnosti mohlo mít za následek zvýhodnění poměrně velké konkurence v oboru v rámci regionu, snížení důvěryhodnosti firmy či vyzrazení „know-how“, kdy při budoucím naplnění těchto obav by tyto mohly mít ve výsledku dopad na celou firmu v podobě finančních ztrát, ušlých zisků a možné celkové ztráty živobytí, jak pro majitele, tak pro zaměstnance firmy. Tento požadavek na nezveřejňování jména společnosti ani jejich vlastníků či zaměstnanců respektuji v celém obsahu práce.

7.1 Charakteristika společnosti

Společnost XYZ je malou stavební firmou regionálního významu působící svou dosavadní činností převážně na území Zlínského kraje (výjimečně na území přilehlých krajů, a to kraje Olomouckého a kraje Jihomoravského), založenou v roce 1992 současným majitelem firmy. Ten je také doposud hlavním orgánem společnosti. Je jediným společníkem a zároveň jednatelem společnosti. V roce 1992 firma taktéž získala své první zákazníky a od tohoto milníku je, až do současnosti plně funkční a prosperující firmou.

Firma nejprve vznikla jako OSVČ (osoba samostatně výdělečně činná), aby se v roce 1996 vzhledem k nárůstu objemu stavebních zakázek a objemu pracovníků zaregistrovala mezi obchodní společnostmi, kdy svojí přesnou formou se dodnes jedná o S.R.O. (společnost s ručením omezeným), jejímž předmětem podnikání je provádění staveb, jejich změn a odstraňování.

I přes zařazení společnosti do sektoru malých firem s poměrně málo zaměstnanci, je společnost XYZ ve svém regionu velmi aktivní a patří k významným stavebním společnostem, která staví na bohatých zkušenostech, získaných postupem času díky realizaci přijatých zakázek a projektů. Díky úspěšnosti vyplývající z rovného a slušného jednání, kvalitně odvedené práce, dodržování smluvených termínů se zákazníky, záručním lhůtám na dodané dílo a přijatelně sestaveným rozpočtům na jednotlivé zakázky, může společnost těžit i z velice kladných referencí od zákazníků samotných. Důkaz aktivity firmy na trhu a její celkové prosperity, se odráží na faktu, že firma i přes svůj poměrně nízký počet zaměstnanců, za dobu své činnosti zrealizovala více než 150 projektů a z toho 72 zakázek většího charakteru, jako např. stavby na klíč či rozsáhlejší rekonstrukce objektů.

7.2 Realizační činnost společnosti

Firma XYZ se zaměřuje na široký segment prací v oboru stavebnictví a vykazuje širokou působnost v oblasti realizace stavebních zakázek, které jsou prováděny pomocí moderních materiálů a technologií, jež jsou pečlivě prověřeny z hlediska kvality a zaměstnanci firmy jsou na jejich využití a práci průběžně důkladně proškolení. Proškolení zaměstnanci však komplexně ovládají své řemeslo a firma může nabídnout a zajistit provádění stavebních úkonů i staršími stavebními technologiemi a postupy na individuální přání zákazníka.

Činnost firmy však tkví i v zajištění dalších možných služeb pro zákazníky, jako jsou služby administrativní, např. vyřízení stavebních povolení, vyřízení dotací, zajištění projektové dokumentace či konečné kolaudace. Hlavní činností však zůstává provádění samotných stavebních činností.

Základními prováděnými stavebními činnostmi firmy jsou:

- **Bytové stavby na klíč** – v současné době je jednou z nejčastějších poptávek zákazníků u firmy realizace staveb domů tzv. na klíč, což znamená zajištění komplexního servisu od projektových prací (v případě, že zákazník nemá zajištěn vlastní projekt domu), přes zařízení veškerých potřebných administrativních záležitostí, zhotovení

základů a základové desky, napojení domu na inženýrské sítě, až po vlastní výstavbu domu dle stavebních plánů se závěrečnou kolaudací.

- **Průmyslové stavby** – firma se zabývá i kompletní realizací průmyslových objektů, jako např. kancelářských objektů, průmyslových hal, skladových či manipulačních prostor, taktéž s možností zajištění komplexního servisu uvedeného u bytových staveb na klíč. Jednotlivé stavební zakázky jsou prováděny včetně zemních prací, výstavby objektu a při zájmu zákazníka firma zajišťuje i zahradnické a sadovnické úpravy.
- **Dřevostavby** – firma pro zákazníky montuje také různé druhy dřevostaveb, jako např. pergoly, přístřešky, altány, zahradní domky, chaty, ploty, obložení atd.
- **Rekonstrukce** – firma provádí kompletní rekonstrukce domů a budov i malé stavební úpravy na všech soukromých i podnikatelských objektech a v jejich prostorech.
- **Obnova památek** – další z nabízených činností firmy je oprava a rekonstrukce památek, historických staveb a všech památkových a hospodářských objektů, za použití tradičních materiálů a technologií tak, aby došlo k co nejdokonalejšímu a nejefektivnějšímu přiblížení se k původnímu stavu rekonstruovaného historického objektu.
- **Fasády a zateplovací systémy** – fasádnickými a zateplovacími pracemi se firma zabývala již od samotného počátku své podnikatelské činnosti. S „boomem“ revolučních let se na trhu objevilo množství tuzemských i zahraničních kontaktních zateplovacích systémů, kdy firma XYZ ze své zkušenosti odebírá především produkty firem Baunit, Weber a Maxit.
- **Oplocení objektů** – velmi důležitou součástí většiny objektů jsou i vnější mechanické zábranné systémy, jako jsou např. oplocení, brány, zdi či jiné bariéry, které plní funkci jak estetickou, tak především bezpečnostní. Firma přijímá a realizuje požadavky zákazníků na všechny dostupné druhy a velikosti plotů, vstupních bran i branek.
- **Demolice a zemní práce** – firma je schopna provádět taktéž výkopové, zemní a veškeré přípravné práce pro stavby, včetně následných pozemkových terénních úprav. Demoliční práce jsou zajišťovány i s možností následného odvozu suti z pozemku. Veškeré demolice jsou prováděny s ohledem na ochranu životního prostře-

dí, včetně ekologické likvidace nebezpečných odpadů, vyskytujících se při demoličních pracích.

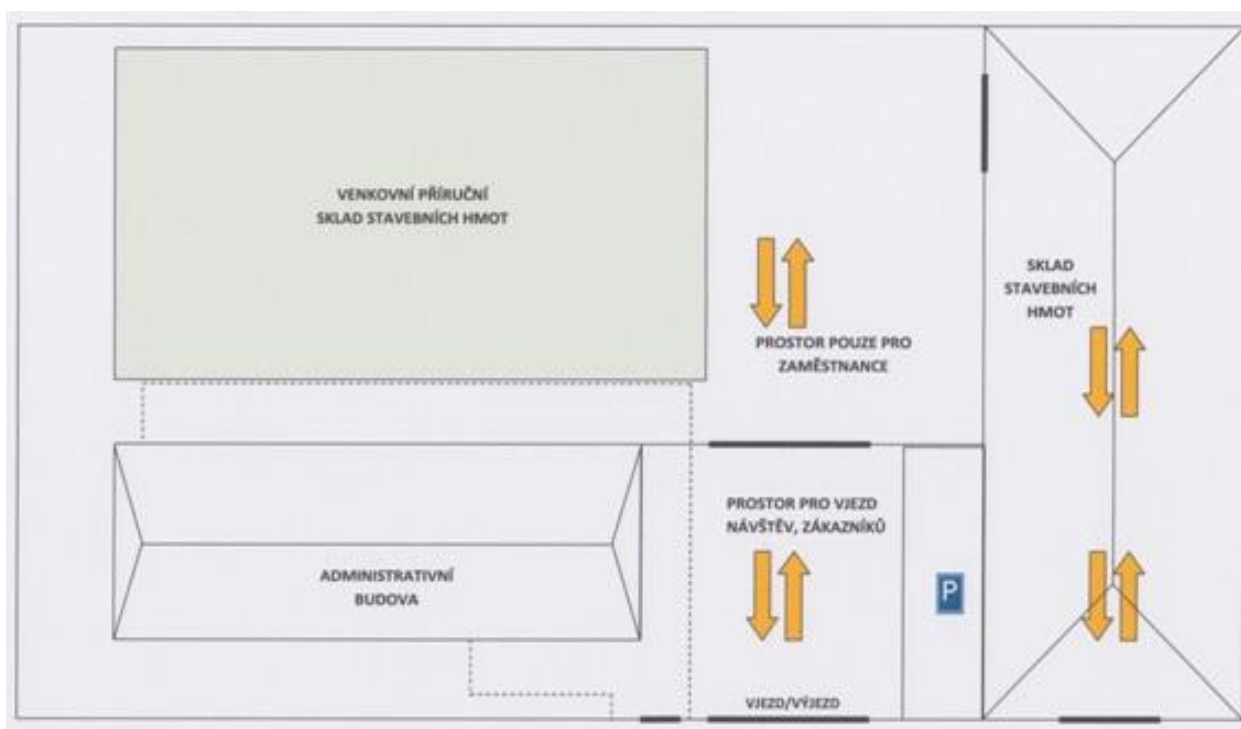
- **Tesařské a truhlářské práce** – firma zaměstnává i své vlastní tesaře a truhláře, takže disponuje vlastními prostředky pro poskytování základních tesařských prací na stavbách jako je konstrukce bednění, montování tesařských konstrukcí střech včetně osazování střešních oken a pomocných tesařských konstrukcí, dále pak pokládání podlah či kompletního zhotovení střech, plotů, pergol, chat, dětských domků a altánů.

Firma disponuje taktéž kvalifikovanou pracovní silou a technikou na provedení prací jako např. obklady koupelen, pokládka zámkové dlažby, pokládka dlažby z přírodního kamene v interiérech i exteriérech atd.

7.3 Technické zázemí a vybavení společnosti

7.3.1 Technické zázemí společnosti

Firma XYZ má pronajatou skladovou halu o ploše 2000 m², která je součástí většího areálu o celkové ploše 8000 m², který využívá více firem. Skladová hala slouží pro skladování stavebního materiálu pro potřeby firmy, dále lešení, lešeňové podlahy a polystyren. Jako další skladovací plocha je k dispozici vyhrazený venkovní příruční sklad stavebních hmot. Dále se v areálu nachází administrativní budova, se zázemím pro zaměstnance, ve které mají svou kancelář také majitel firmy a administrativní pracovníce a pracovníce obchodního oddělení. V areálu společnosti se nachází i parkoviště, které slouží jak pro zaparkování osobních či nákladních vozidel firmy, dodavatelů, tak vozidel návštěv a zákazníků firmy. V areálu jsou umístěny i tři volné mobilní skladové buňky, které se dle potřeby přesouvají na požadovaná místa a tři mobilní buňky, sloužící jako sociální zázemí pro zaměstnance přímo na stavbách.

Obr. 1. Plán areálu firmy XYZ, spol. s.r.o. [Zdroj: interní materiály společnosti XYZ, spol. s.r.o.]

7.3.2 Stavební vybavení společnosti

Ke kvalitnímu provádění přijatých zakázek potřebuje firma taktéž množství rozličného stavebního vybavení. Aby firma nemusela stále využívat externích firem k zapůjčování nezbytných pracovních pomůcek, což by bylo nákladné jak po stránce časové, tak především po stránce finanční, vlastní určitou část potřebného vybavení sama. V případě firmy XYZ se dá říct, že sortiment vlastněného vybavení je poměrně velký a ve většině případů dostačující k práci všech zaměstnanců pracujících na zadaných úkolech. Firma tak vlastní vybavení od základních manuálních pomůcek typu pákových nůžek, kladiv, špachtlí, žufanů, lopat, rýčů přes technické a mechanizační zařízení jako bourací a sekací kladiva, brusky, vrtačky, řetězové pily, průmyslové vysavače, vibrátor betonu, kompresor, míchací zařízení, svářecí soupravy, centrály pro výrobu elektrické energie, stavební výtah a další drobná mechanizace až po vlastní bagr a dva valníky značky MAN, přičemž jeden z nich je vybaven manipulační rukou pro rychlé naložení i vyložení převáženého nákladu, bez nutnosti přítomnosti VZV či jeřábu. Dále pak firma vlastní pro převoz zaměstnanců na stavby dvě vozidla s kapacitou 1 - 9 lidí značky Ford Transit, dvě osobní vozidla značky Škoda Fabia, využívané obchodním a administrativním oddělením a jedno osobní vozidlo značky Ford Mondeo, využívané stavbyvedoucím, kterému slouží pro přejíždění mezi stavebními objekty a areálem firmy.

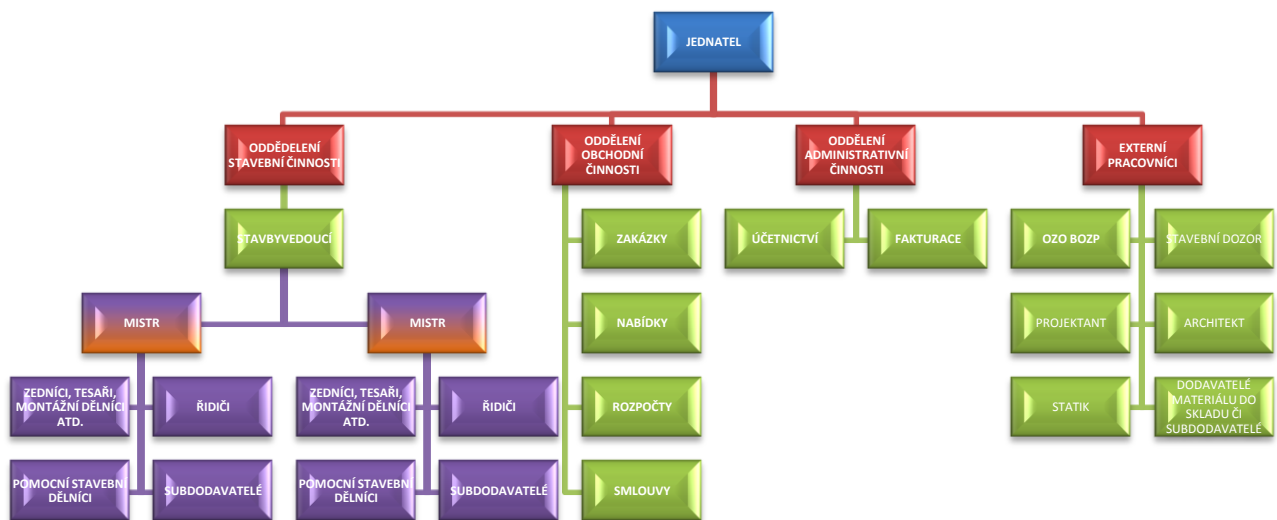
Pro potřeby provádění kvalifikovaných prací ve výškách, např. při práci na fasádách, vlastní firma svoje sady rámového a trubkového lešení.

Velkou část potřebného vybavení tedy firma sama vlastní a dle potřeby jej využívá při práci na svých zakázkách. Při situacích, kdy vlastní stavební vybavení firmě nedostačuje, využívá firma obchodních partnerů, se kterými spolupracuje, jako jsou půjčovny náradí a další stavební techniky, od kterých si potřebné vybavení za smluvené ceny na určitý časový úsek vypůjčuje, či v případě potřeby objednává externího autodopravce, vlastního více druhů nákladních automobilů, a to např. v situacích, kdy je nezbytné převézt objemnější náklad, na který vlastní firemní vozidla nepostačují.

7.4 Organizační struktura společnosti

Jelikož je firma XYZ společností menšího charakteru, ani její organizační struktura není příliš rozsáhlá a členitá. Jedná se o liniový typ organizační struktury, kdy existuje pouze jediný nejvyšší řídicí stupeň nad celkovým provozem a činností firmy, kterým je jednatel firmy.

Obr. 2. Organizační struktura firmy [Zdroj: vlastní zpracování vycházející z interních materiálů společnosti XYZ, spol. s.r.o.]

7.4.1 Popis organizační struktury společnosti

Nejvyšším řídicím, vedoucím i dozorčím prvkem společnosti je pan majitel a jednatel společnosti v jedné osobě. Pod jeho kompetenci spadá celá další organizační struktura firmy, která je rozdělena do tří oddělení (+ externí pracovníci), které mezi sebou kooperují tak, aby chod celé společnosti byl co nejefektivnější a vše směřovalo k co nejvyšší možné spokojenosti všech zúčastněných a především uspokojení požadavků zákazníka.

Stavební firma XYZ se skládá z těchto oddělení:

- **Oddělení stavební činnosti** – pod uvedené oddělení spadá hlavní činnost firmy a to činnosti stavební, čili samotné provádění přijatých stavebních zakázek. Na správný chod a koordinaci stavebních prací dohlíží určená fyzická osoba, v případě vybrané stavení společnosti je touto osobou stavbyvedoucí. Člověk, vykonávající

pozici stavbyvedoucího je povinen potvrdit vedení stavby uvedením svého přesného jména, příjmení, autorizačního razítka a podpisem do stavebního deníku, který je na každé konkrétní stavbě veden a do kterého je průběžně každý den zaznamenáván průběh vykonaných stavebních prací, a to ode dne převzetí staveniště, až do úplného ukončení všech stavebních prací na staveništi. Stavbyvedoucí předává pokyny k postupování při stavebních úkonech, zkontrolovaných s majitelem firmy, projektantem, stavebním dozorem, statikem, architektem, zákazníkem a v neposlední řadě s OZO BOZP stavebním mistrům, což jsou zkušení stavební pracovníci, kdy konkrétně ve firmě XYZ tuto pozici zastávají starší vyučení zedníci. Mistři jsou ve firmě dva a každý má pod sebou svoji, po většinu času stálou, pracovní skupinu. Ovšem složení skupin se může měnit a skupiny se můžou prolínat, či mezi nimi může docházet k přesunům dělníků, dle individuální potřeby konkrétní zakázky. Mistři plní úlohu dalšího nižšího řídicího prvku na stavbách, komunikují se zadavatelem stavby, udávají pokyny při dělbě práce, podílejí se na samotném vykonávání stavebních prací a zajišťují taktéž další celkové zajištění bezproblémového průběhu stavby s tím, že jsou na konkrétní stavbě stále přítomni, na rozdíl od pozice stavbyvedoucího. Pod stavební mistry už poté spadají další samotní stavební zedníci, pomocní stavební dělníci, řidiči nákladních automobilů, bagru a dalších stavebních strojů a popřípadě přítomní subdodavatelé, kteří zajišťují pro firmu činnosti, které firma XYZ sama nedokáže vykonat. V tomto případě např. činnosti spojené s dodávkou a montáží rozvodů vody, odpadů, topení, či plynoinstalace.

- **Oddělení obchodní činnosti** – činnost obchodního oddělení zajišťuje správkyň a administrátorka firmy. Do její kompetence patří např. přijímání zakázek od potenciálních zákazníků a jejich předávání majiteli firmy, rozpracování cenových nabídek, zpracovává rozpočet firmy a dojednávají smlouvy se zákazníky, přičemž je ve stálém kontaktu s majitelem a oddělením administrativní činnosti, se kterými konzultuje veškerý vývoj v oblasti obchodní činnosti. Podílí se taktéž na propagaci a vystupování firmy a tvorbě reklamy. Správkyň firmy je ve firmě neformálně brána jako vedoucí obchodního oddělení a má k sobě přidělenou pomocnici – sekretářku.
- **Oddělení administrativní činnosti** – oddělení administrativní činnosti zastupuje účetní firmy, což je osoba, která má na starosti mzdovou stránku, čili vypočítávání mezd zaměstnanců a veškerých činností s tímto spojených. Spravuje taktéž osobní spisy zaměstnanců, komunikuje v případě potřeby s pojišťovny zaměstnanců atp.

Zpracovává také faktury za firmou provedené práce nebo účty za přijaté zboží do skladu či vydané zboží na stavenišťě.

- **Externí pracovníci** – firma zajišťuje některé činnosti týkající se kompletního zajištění stavebních zakázek pomocí externích pracovníků. Tito externisté zajišťují pro firmu např. stavební dozor na stavbách, dále jsou to projektanti, architekti, statici či OZO BOZP. Mezi externí pracovníky patří i subdodavatelé, zajišťující pro firmu na přání zákazníka např. zavedení vody, plynu nebo rozvod topení.

V této práci mi šlo o to, udělat si povědomí o oblasti BOZP především na staveništích, proto jsem se při pozdější analýze oblasti BOZP ve firmě zabýval především o BOZP v oddělení stavební činnosti, na ostatních odděleních pouze okrajově či vůbec.

7.5 Počet zaměstnanců ve společnosti

Firmu XYZ je možno označovat za malou firmu především z hlediska počtu zaměstnanců, jelikož se tento počet pohybuje průměrně celkem kolem 25 stálých zaměstnanců firmy a to jak ze sféry administrativy a obchodu, tak dělnických profesí. Momentální přesný počet firemních zaměstnanců je 25. Občas si firma krátkodobě vypomáhá přijímáním brigádníků a to do všech oddělení firmy (toto se děje především v letních měsících, kdy je hodně práce a firma dává příležitost k přivýdělku např. studentům), kteří ale nejsou kmenovými zaměstnanci firmy.

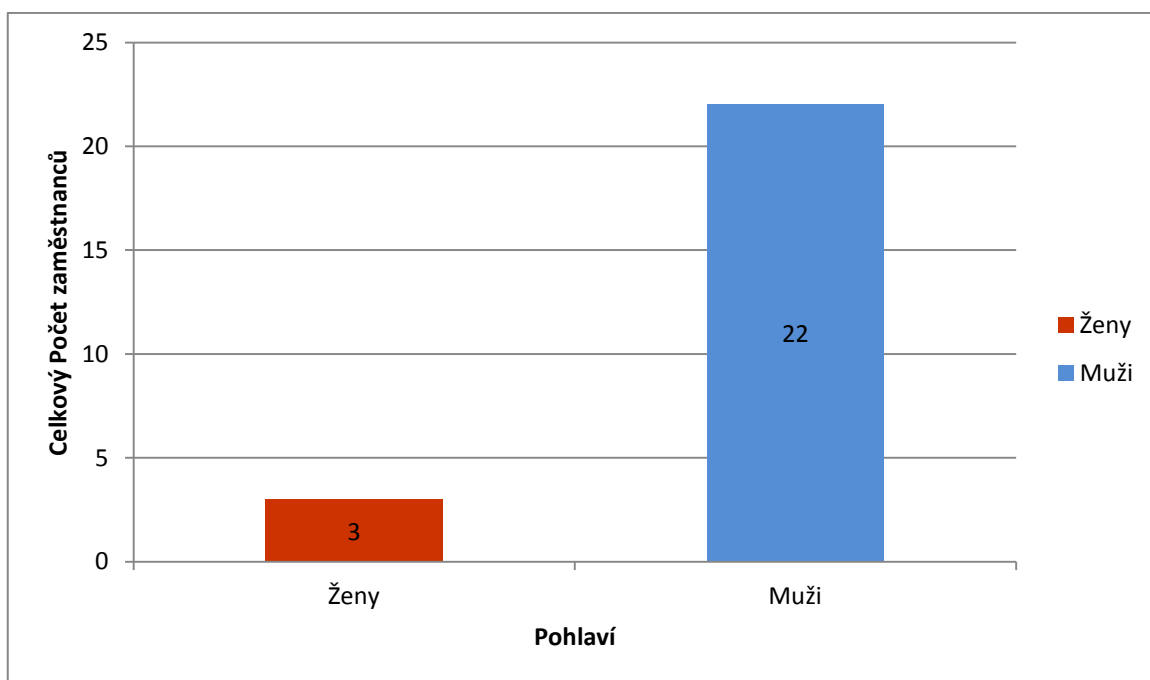
Majitel se dle zjištěných informací od zaměstnanců o své lidi dobře stará, což potvrdil i on slovy, že spokojené a správně motivované pracovníky považuje za cestu k úspěchu v celém podnikání, proto se jim snaží poskytnout co nejlepší pracovní i platové podmínky. Toto lze vyčíst i z faktu, že zaměstnanci u firmy působí dlouhodobě a panuje u nich spokojenost. Spokojenost panuje i se zaměstnanci ze strany majitele, kteří pro firmu odvádějí profesionální práci na vysoké úrovni. Toto všechno se odráží i na fluktuaci, která je ve firmě XYZ dlouhodobě nízká a v posledních pěti letech minimální.

Tab. 3. Vývoj počtu zaměstnanců ve firmě XYZ, spol. s.r.o.

ROK	2012	2013	2014	2015	2016
CELKOVÝ POČET ZAMĚSTNANCŮ	23	22	24	25	25

Zdroj: [vlastní zpracování vycházející z interních materiálů společnosti XYZ, spol. s.r.o.]

Z důvodu toho, že se firma XYZ zabývá především stavební činností, což je obor, vyžadující při většině pracovních úkonů velkou fyzickou sílu a je všeobecně přijímáno, že se jedná o takřka výhradně mužskou profesi, převažují mezi zaměstnanci firmy muži. Ženy jsou ve firmě zaměstnány pouze na postech v obchodním oddělení a oddělení administrativy.

Obr. 3. Složení počtu zaměstnanců dle pohlaví [Zdroj: vlastní zpracování vycházející z interních materiálů společnosti XYZ, spol. s.r.o.]

7.6 Personální činnost společnosti

Jak již bylo v předchozí kapitole popsáno, firma má poměrně stabilní počet svých zaměstnanců a nedochází v jejím složení takřka k žádným změnám. I z toho důvodu, spolu s důvody další finanční zátěže, nemá firma XYZ obsazenou ani zřízenou pracovní pozici personalisty jako takovou. Personální činnost firmy si zajišťuje sám majitel firmy osobně, jehož úkolem je v této činnosti nejen vézt pohovory s potenciálními budoucími zaměstnanci, kteří žádají o práci, hodnotit tyto uchazeče a následně je přijímat, ale také se následně starat o zajištění jejich optimálního stavu a jejich zdokonalování v pracovním procesu. Předně také stanovuje požadavky a předpoklady na uchazeče jednotlivých postů. Stejně tak se naopak stará o ukončování pracovních poměrů zaměstnanců a řešení všech náležitostí, s tímto stavem spojených, tedy např. konzultace nastalé situace s obchodním a administrativním oddělením, jednání o výši odstupného atd.

7.7 Cíle a směřování společnosti

Trh stavebnictví má za sebou vzhledem k nedávné ekonomické krizi těžké období, kdy zájem o výstavbu nových objektů byl poměrně v útlumu. Tento stav se dotkl taktéž firmy XYZ a některé měsíce nedávných let byly pro ni opravdovou zkouškou a zátěží, z čehož ještě více poznala a získala zkušenost, jak moc je potřeba vážit si každé zakázky. Nyní se situace v této oblasti začíná zlepšovat, čehož si všímá i firma XYZ, kdy momentálně opět zakázky nemusejí shánět, přijímají je pouze na doporučení a některé musejí odmítat. Její přístup k zakázkám se však s rostoucím objemem nemění a stále jde cestou kvality, co nejvyššího vyhovění zákazníkům a odvedení té nejlepší možné práce s pozitivním, přátelským přístupem a slušností, což je také hlavním cílem a prioritou nejenom majitele, ale i všech zaměstnanců, což bylo pochopeno i mnou při návštěvě pracovišť. Odměnou za tento přístup je firmě zákaznickova celková spokojenost, která se často ve výsledku odrazí v další spolupráci s podnikem, či doporučení firmy dalším zákazníkům.

Z neméně podstatných cílů lze uvést další postupný rozvoj firmy zejména v podobě zdokonalování stavebních technik, poznávání nových technologií a jejich zavádění do svých činností. Taktéž zvýšení kvalifikovanosti svých zaměstnanců a investice do modernizace a rozšiřování technického vybavení, což má firmě zajistit další rozšíření obzorů, čímž by se jí mohly otevřít dveře k dalším stavebním typům zakázek, díky zrychlení pracovních činností, snížení nákladů při jejich provádění a dalšímu celkovému zkvalitnění práce firmy.

8 SOUČASNÝ STAV MANAGEMENTU BOZP VE SPOLEČNOSTI

Obor stavebnictví je z dlouhodobých hledisek vysoce rizikovým sektorem lidské činnosti, co se bezpečnosti práce týká. Na staveništích dochází velmi často k úrazům, a to jak malého rozsahu, tak těžkým zraněním, či zraněním smrtelným. Proto je v tomto oboru kladen velký důraz na dodržování veškerých právních předpisů, spojených s BOZP. Firma XYZ, tak jak jí zákony nařizují, zajišťuje svým zaměstnancům při výkonu pracovních činností bezpečnost a ochranu zdraví při práci se zřetelem na veškerá rizika, která mohou být spojeny s výkonem všech pracovních činností. Povinnosti zaměstnavatele na zabezpečení BOZP zaměstnancům vychází ze stanov zákoníku práce a dalšími předpisy s ním spojenými. Je tedy přímo povinností zaměstnavatele poskytovat jim toto zabezpečení.

Povinnosti zaměstnavatele stanovené zákonem při zajištění BOZP jsou směřovány na vedoucího pracovníka, který odpovídá za správné zajištění BOZP na jimi stanovených organizačních pracovištích a úrovních v souladu s vnitřními předpisy a požadavky právních předpisů. V souladu se svými pravomocemi mají vedoucí pracovníci povinnost vytvářet důležité podmínky vytvářející nezávadné, bezpečné a zdraví neohrožující pracovní podmínky, za pomoci vhodné organizace BOZP a s přijetím potřebných opatření k prevenci rizik. Povinnosti a práva zaměstnanců v oblasti BOZP upravuje Zákoník práce. [21]

Za celkové řádné zajištění BOZP ve firmě XYZ nese odpovědnost majitel firmy, který převádí svou pravomoc i na vedoucího pracovníka stavebního oddělení. Na stavbách zodpovídá za BOZP stavbyvedoucí, který má za povinnost provádět zápisy do stavebního deníku o správném dodržování všech bezpečnostních postupů a používání OOPP. Při zjištění jakéhokoliv nedostatku v oblasti BOZP taktéž okamžitě provádí zápis do stavebního deníku. Na dalších odděleních zodpovídá za správné zajištění BOZP majitel firmy XYZ.

Majitel firmy i všechna oddělení však nejprve vše konzultují a spolupracují s externí odborně způsobilou osobou v prevenci rizik v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (OZO BOZP), kterou si firma externě najímá, což je také fakticky osoba, která celou oblast BOZP pro firmu zajišťuje, spravuje a koordinuje plnění úkolů v BOZP. Firma poskytuje OZO BOZP veškeré potřebné informace k zajištění co nejkomplexnějšího zajištění BOZP tak, aby vše bylo zajištěno dle nastavených legislativních požadavků a aby při kontrole z bezpečnostních úřadů nebyly zjištěny žádné nedostatky.

Firma XYZ nemá ze zákona povinnost s OZO BOZP spolupracovat, jelikož počet jejich zaměstnanců nepřesahuje zákonem udaný počet 25, do kterého si může úkoly v BOZP za-

jišťovat zaměstnavatel sám, má-li k tomu potřebné znalosti. Avšak firma chce mít stránku BOZP správně a kvalitně vedenou, jelikož obor stavebnictví s sebou každodenně nese velké bezpečnostní rizika a pracovní úrazy v tomto oboru nejsou výjimkou. OZO BOZP je vzdělaná v bezpečnosti práce a dokáže kvalitně vést veškerou dokumentaci a postarat se o veškeré náležitosti tak, aby při případných kontrolách nebyla zjištěna pochybení a firma nebyla za nedostatky postihována pokutami.

OZO BOZP pro firmu zajišťuje:

- preventivní kontrolní činnost dodržování BOZP na pracovištích,
- shromažďování podkladů pro analýzu rizik a správného nastavení bezpečnostních opatření,
- určení kategorizace prací,
- dohled nad dodržováním předpisů BOZP na pracovištích,
- školení zaměstnanců firmy o BOZP,
- vedení seznamu bezpečnostních rizik na pracovištích,
- spolupráce při šetření pracovních úrazů,
- kontrola lékárníček,
- zpracovávání dokumentace BOZP a sledování její aktuálnosti,
- sledování platnosti odborné a zdravotní způsobilosti,
- dohled nad požární ochranou,
- účast při návštěvách kontrolních orgánů na pracovištích.

Pokud dojde při preventivních kontrolních činnostech OZO BOZP či kontrole orgánů hlídajících dodržování BOZP na pracovištích ke zjištění nových bezpečnostních rizik, která ještě nejsou uvedena v seznamu bezpečnostních rizik, neprodleně jsou tato rizika prostřednictvím OZO BOZP do seznamu doplněna a majitel firmy, stejně tak její zaměstnanci jsou s těmito riziky seznámeni a poučeni o dodržování bezpečnostních opatření s těmito riziky spojenými. Seznam rizik je doplňován i při nákupu nových strojních zařízení, či zařazování nových technologických postupů do činnosti firmy, jelikož toto s sebou může nést nová rizika, které ještě nemusí být v seznamu rizik uvedena.

9 CERTIFIKACE A DOKUMENTACE SPOLEČNOSTI

9.1 Certifikace společnosti

Firma XYZ a její externí OZO BOZP zajišťují oblast BOZP dle platných certifikačních norem ČSN EN ISO 9001 a OHSAS 18001.

Firma disponující certifikátem OHSAS 18001 je prověřená firma, kdy udělení tohoto certifikátu zaručuje, že systém řízení bezpečnosti práce je ve firmě schválen a certifikován akreditovaným certifikačním úřadem a firemní řízení BOZP vyhovuje veškerým požadavkům této normy. Norma se zabývá systémem řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s cílem mapovat možná vyskytující se rizika pro bezpečnost práce a BOZP, zdokonalovat bezpečnost v podniku a vytvářet bezpečné prostředí pro současné pracovníky i dodavatele. Certifikát platí po dobu 3 let a jednou za rok probíhá ve firmě dozorový audit, kterým certifikační úřad posuzuje, zdali firma stále vykonává své činnosti dle této normy a podle výsledků auditu vydává rozhodnutí o prodloužení platnosti certifikátu, či jejího pozastavení.

Mezi hlavní přínosy certifikace OHSAS 18001 patří:

- zlepšuje řízení ochrany zdraví a bezpečnosti při práci,
- zajišťuje plnění všech zákonných požadavků,
- kontroluje systém ochrany zdraví,
- působí preventivně proti nehodám a nahodilým událostem,
- snižuje náklady spojené s úrazy,
- vytváří status odpovědné firmy. [22]

Firma dále vlastní certifikát ISO 9001, což zavazuje zaměstnance firmy vykonávat veškeré činnosti a pracovní postupy standardizovaným způsobem a v co nejvyšší možné kvalitě. Norma se zabývá řízením kvality při stavební činnosti a pomáhá uspořádat všechny procesy ve stavební činnosti a stanovit pravomoci a odpovědnosti pracovníků. Systém tak celkově přispívá ke zprůhlednění fungování všech takto certifikovaných firem.

Mezi další vlastněné certifikáty patří ISO 14001, která specifikuje požadavky na systém environmentálního managementu, což fakticky znamená splnění požadavků na dodržování zákonných předpisů souvisejících s ochranou životního prostředí a ohleduplné zacházení s lidskými i přírodními zdroji. Dále certifikát firmy Baunit o způsobilosti a protokol o zaškolení, který potvrzuje, že firma je certifikována na provádění zateplovacích systémů

Baumit. Firma je taktéž nositelem certifikátu firmy Weber Saint-Gobain, který opravňuje certifikovaně používat fasádní materiály, sanační systémy, vnitřní nátěry atd.

Podobný certifikát vlastní firma i od společnosti Maxit, což je certifikát o proškolení zaměstnanců o technologických postupech při zpracovávání fasádních systémů a omítek výrobce Franken Maxit. Od firmy získala firma certifikát od společnosti Wienerberger o praktickém zaškolení pracovníků na technologicky správné provedení zdění systému POROTHERM PROFI.

9.2 Dokumentace BOZP společnosti

Za správné vedení dokumentace BOZP ve firmě XYZ je při kontrole orgány SUÍP, OIP, KHS a jiných kontrolních orgánů zodpovědný majitel společnosti. Materiály, které jsou součástí dokumentace, pro tuto firmu spravuje OZO BOZP pověřená majitelem, který dle legislativních požadavků hlídá obsahovou stránku dokumentace a její náplň. OZO BOZP podle zákonů a legislativních požadavků, které bývají obecnějšího charakteru, tvoří konkrétnější vnitřní směrnice zaměstnavatele, ze kterých poté vychází samostatné konkrétní prvky BOZP a požadavky na ně a spolu se záznamy o kontrolách a uskutečňování těchto prvků, doklady a jinými záznamy, např. knihou úrazů, tvoří souhrnnou dokumentaci BOZP. Základní konkrétní prvky BOZP, jejich požadavky na ně a jejich dodržování ve firmě XYZ jsou rozebrány v dalších následujících kapitolách.

10 ORGANIZACE A PRVKY SPOJENÉ S BOZP PODNIKU

Organizace BOZP je ve firmě XYZ prováděna na základě legislativních požadavků a zákonů ČR, ze kterých poté vychází vnitřními směrnice firmy, které pro ni zpracovává externí OZO BOZP. Firma se snaží tyto požadavky v co nejvyšší míře dodržovat a předcházet postihům za jejich nedokonalé plnění ze strany kontrolních orgánů, a to i za cenu nákladů na zajištění externí OZO BOZP, který se této oblasti odborně věnuje a pro firmu ji spravuje. Organizace BOZP ve firmě XYZ a její vnitřní směrnice, tvoří celkovou dokumentaci, která se skládá, co se hlediska BOZP týká, z mnoha prvků. Nejzásadnější prvky BOZP, které byly v rámci této práce hodnoceny, jsou uvedeny v následujících podkapitolách.

10.1 Kniha kontrol BOZP

Kniha kontrol BOZP je soubor tabulkových lejšter, které mají stanovenou úpravu (na přední straně je uvedeno, od kdy je kniha platná, kolikáté vydání knihy to je, počet stránek knihy, odpovědná osoba za knihu, dále kdo knihu připravil, přijal a schválil, což je ve spodní části opatřeno podpisem, stránky knihy jsou číslovány) a do kterých jsou zaznamenávány údaje z prováděných vnitřních kontrol oblasti BOZP. Za knihu je formálně zodpovědný majitel firmy, avšak v reálu ji vede pověřená OZO BOZP ve spolupráci s majitelem a vedoucími zaměstnanci. Za samotné uložení knihy odpovídá majitel firmy. Vnitřní kontroly BOZP provádí OZO BOZP.

Kniha kontrol se skládá z kolonek, do kterých se uvádí tyto údaje:

- Datum kontroly
- Zjištěná porušení BOZP
- Nápravné opatření
- Termín zajištění nápravy
- Podpis osoby provádějící kontrolu.

Při kontrolách na pracovištích firmy XYZ v oblasti BOZP se samotná kontrola dělí na dvě oblasti a to:

- **Kontrola pracoviště** – na pracovišti proběhne vizuální kontrola, zda se na pracovišti nenachází nic, co by mohlo zaměstnance ohrozit. Dále pak zhodnocení strojů a technických zařízení (zdali jsou v pořádku včetně správné funkce ochranných zařízení a zda mají provedeny kontroly a revize dle plánu kontrol). Následně se pro-

vádí kontrola lékárníček první pomoci, především zda je vybavena v souladu s předpisy.

- **Kontrola zaměstnanců** – při kontrole zaměstnanců se sleduje, zdali jsou zaměstnanci v dobrém zdravotním stavu, nevykazují známky opilosti či požití jiné návykové látky, jsou řádně ustrojeni a mají připraveny předepsané OOPP (sluchátka, brýle, rukavice, helma) a tyto používají. Dále se hodnotí účast na předepsaných školeních a mají-li jejich absolvování zaměstnanci řádně zaznamenány, což potvrzuje jejich kvalifikovanost a taktéž zdali se zúčastnili předepsané lékařské prohlídky, což potvrzuje jejich zdravotní způsobilost.

10.2 Školení zaměstnanců v oblasti BOZP

Firma XYZ, stejně jako všichni zaměstnavatelé v ČR zajišťuje svým zaměstnancům povinné školení o právních předpisech a ostatních předpisech určených k zajištění BOZP tak, aby byli zaměstnanci s touto problematikou co nejlépe seznámeni. Školení je tak nedílnou součástí kvalifikace zaměstnanců firmy a zaměstnanci nesmí v žádném případě započat pracovní proces ani vykovávat žádnou činnost, na kterou nebyli odborně a řádně proškoleni a stejně tak nesmí obsluhovat zařízení, se kterými nebyli důkladně seznámeni.

Organizaci a obsahovou stránku proškolení zaměstnanců zajišťuje majitel firmy ve spolupráci s externí OZO BOZP podle platných právních předpisů. Termíny a obsah jednotlivých školení je zajištěn podle plánu školení, který zpracovává OZO BOZP, a která dohlíží na včasné oznámení blížícího se školení majiteli firmy, který s tímto seznamuje své zaměstnance. Plán školení obsahuje veškerá školení všech zaměstnanců firmy a je zpracováván vždy na jeden rok. Plán neobsahuje pouze mimořádná školení a školení individuální potřeby. Tato školení se organizují ad hoc¹⁰ v průběhu roku vždy, když se objeví potřeba tato školení uskutečnit.

Ve firmě XYZ se provádí mnoho druhů školení. Základními typy jsou školení:

- **Vstupní školení** – toto školení podstupují všechny nové fyzické osoby, které se stávají zaměstnanci firmy. Vstupní školení se skládá z poučení o legislativě, týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce a příslušných rizik spo-

---

¹⁰ Ad hoc řešení – speciální účelově vytvořené řešení pouze pro určitý případ. Nejedná se o systémové řešení, které by šlo obecně použít ve všech případech

jených s budoucími vykonávanými činnostmi. Ve druhé části se nový zaměstnanec seznamuje s organizací, podnikovými směrnicemi, řády, ostatními odvozenými předpisy a návody k obsluze technických zařízení, ergonomií při zvedání břemen, dopravou a pohybem v blízkosti komunikací, dále pak s pravidly o poskytování první pomoci, zařazením do kategorie rizikové práce a seznámení se s konkrétním pracovištěm a používanými materiály, zásady bezpečné manipulace s materiálem, s používáním OOPP, rozmístěním hygienických zařízení, provozem elektrických zařízení, nářadím, stroji atd., přičemž zaměstnanec nesmí vykonávat žádnou činnost, na kterou nebyl odborně připraven a obsluhovat zařízení, se kterým nebyl seznámen. Školení probíhá především formou písemných školících dokumentů, kdy má školený zaměstnanec povinnost si tyto materiály přečíst a důkladně se s nimi seznámit. Školený zaměstnanec po důkladném proškolení a ověření znalostí ústním pohovorem s OZO BOZP, stvrzuje svým podpisem do protokolu o proškolení, že byl proškolen podle náplně školících materiálů a že školení rozuměl a byly mu zodpovězeny všechny dotazy, které měl a je mu známa odpovědnost za případné nedodržování školených předpisů a odpovědnost za jejich vědomé porušování. Podepsané protokoly jsou uchovávány v osobním spisu každého zaměstnance (spisy zaměstnanců se nacházejí v sídle firmy XYZ).

- **Periodická školení** – periodická školení probíhají ve firmě XYZ jednou ročně a jsou rozdělena na školení pro pracovníky administrativy spolu se zaměstnanci obchodního oddělení, dále na školení pro zaměstnance stavebního oddělení a školení pro vedoucí zaměstnance, tedy např. pro majitele či stavbyvedoucího.

Školení se mohou zúčastnit i jiní dodavatelé, pracující na stejném pracovišti, pro které ale primárně platí bezpečnostní dokumentace jejich kmenové firmy, která je taktéž povinna tyto zaměstnance školit o BOZP. Pokud je však na staveništi např. více subdodavatelů, za proškolení zodpovídá zadavatel práce. Subdodavatelé mají také povinnost se mezi sebou i firmou XYZ navzájem informovat o možných rizicích právě vykonávaných pracovních činnostech na stejném pracovišti.

Periodická školení musí být stejně jako vstupní školení obsahově naplněna podle platných právních předpisů a po jejich skončení je prostřednictvím OZO BOZP vyhotoven záznam o průběhu jednotlivých školení, který musí obsahovat podpisovou tabulku, kam se po provedení školení podepisují proškolení zaměstnanci, čímž stvrzují, že obsahu školení rozuměli a přijímají povinnost se podle něho řídit. Dále

pak podpis osoby zodpovědné za provedení školení, což je v případě firmy XYZ OZO BOZP a také přesné datum dne, ve kterém školení proběhlo.

Firma, ve které probíhala analýza dodržování BOZP periodiku školení pravidelně dodržuje a dokumentace o školení je poctivě vedena, což jsem zjistil při možnosti do ní nahlédnout.

- **Jiná školení** – mezi jiná školení firma zařazuje mimořádná školení, což může být např. při zakoupení nových strojních zařízení či jakémkoliv zavedení nových technologií do pracovních činností. Dále mezi jiná školení firma zařazuje konkrétní odborná školení o jednotlivých technologických zařízeních, používaných při práci a u kterých je vysoké riziko úrazu, jako je třeba školení zaměstnanců pro práce s motorovou pilou, používání plynového hořáku při izolačních pracích, nebo při pracích ve výškách atd. Individuálně jsou také školení řidiči motorových vozidel.

10.3 Zajištění zdravotní způsobilosti zaměstnanců

Zdravotní způsobilost se ve firmě zjišťuje pomocí pracovnělékařských služeb, tedy praktických lékařů pro dospělé, kteří se zaměřují na poskytování svých služeb pro firmy, které potřebují u svých zaměstnanců provádět zdravotní prohlídky. Lékař, který posuzuje, zdali je vyšetřovaný zaměstnanec způsobilý k práci, kterou by měl ve firmě vykonávat nebo již vykonává, musí na konci prohlídky jednoznačně rozhodnout o jeho způsobilosti, tedy či je způsobilý k práci, není způsobilý k práci nebo je způsobilý k práci za určitých definovaných podmínek.

Typů prohlídek, zjišťujících zdravotní způsobilost zaměstnanců je několik, a to:

- vstupní prohlídka,
- periodická prohlídka,
- mimořádná prohlídka,
- výstupní prohlídka,
- následná prohlídka - prohlídka po celkovém skončení výkonu rizikové práce.

Majitel firmy určuje a hlídá termíny periodických prohlídek, které jsou vyžadovány legislativními podmínkami, a poté zaměstnance objednává u spolupracujícího lékaře. Perioda opakování lékařských prohlídek je dána kategorií rizika, do které zaměstnanec patří a taktéž věkem zaměstnance.

Tab. 4. Kategorie rizikových prací a periody prohlídek

KATEGORIE RIZIKA PRÁCE	PERIODA PROHLÍDKY
1	1 x za 6 let, 1 x za 4 roky, jde-li o zaměstnance, který dovršil 50 let věku; poprvé se provede v návaznosti na periodickou prohlídku
2	1 x za 5 let, 1 x za 3 roky, jde-li o zaměstnance, který dovršil 50 let věku; poprvé se provede v návaznosti na periodickou prohlídku
2R a 3	1 x za 2 roky,
4	1 x za rok.

Zdroj: [interní materiály společnosti XYZ, spol. s.r.o.]

Tabulka druhů a period lékařských prohlídek pro jednotlivé profese, vycházející z kategorií rizikových prací a činností ve společnosti XYZ je součástí příloh této práce (P I).

10.4 Osobní ochranné pracovní pomůcky (OOPP)

Firmy v ČR jsou povinny chránit své zaměstnance před poškozením zdraví, úrazy a nemocemi z povolání zajištěním bezpečného prostředí na pracovištích, bezpečností pracovních prostor a technických zařízení. Nejinak je tomu i u firmy XYZ. Společnost poskytuje svým

pracovníkům OOPP s ohledem na vyhodnocená rizika, kterým je zaměstnanec vystaven a to v souladu s legislativními požadavky.

OOPP jsou pracovníkům firmy přidělovány bezplatně a zůstávají po celou dobu životnosti majetkem firmy – musí se v případě rozvázání pracovního poměru vracet a nesmí je používat k soukromým účelům. Některé OOPP mohou být pro každého pracovníka individuální.

OOPP zapůjčené na dobu výkonu práce, které používá více osob, musí být po skončení konkrétní práce vráceny, vyčištěny, přezkoušeny, vyprány, popř. vydezinfikovány, aby bylo zamezeno ohrožení infekčními chorobami a mohly dále sloužit svému účelu. [23]

OOPP se ve firmě XYZ vydávají na základě vyhodnocených rizik pro jednotlivé pracovní pozice. Tabulky s vyhodnocenými riziky jsou součástí příloh (P II).

Tab. 5. Vydávané OOPP ve stavební firmě XYZ, spol. s.r.o.

PROFESE	DRUH OOPP	ORIENTAČNÍ DOBA ŽIVOTNOSTI (MĚSÍC)
<p>Jednatel společnosti, stavbyvedoucí</p> <p>Řidič nákladního auta</p> <p>Tesař</p> <p>Zedník, stavební mistr, obkladač, sádrokartonář, montážní dělník, pomocný dělník, řidič sk. B, malíř ...</p>	bezpečnostní obuv s pevnou špicí	6
	pracovní oblek - montérková souprava	12
	zateplený kabát	36
	pracovní rukavice	dle potřeby
	ochranná přilba	36
	ochranné brýle/štít	dle potřeby
	respirátor (prach)	dle potřeby
	ochrana sluchu - sluchátka / špunty	dle potřeby
	reflexní vesta	dle potřeby
	gumové boty	dle potřeby
	pláštěnka	dle potřeby

[Zdroj: vlastní zpracování vycházející z interních materiálů společnosti XYZ, spol. s.r.o.]

Při práci ve výškách je také žádoucí používání proti zranění při pádu tlumičů pádu, či polohovacích pásů, či nejlépe nejbezpečnějšího celotělového zachycovacího postroje s normovanými spojkami a karabinami.

Zaměstnanci jsou povinni jim náležející OOPP používat a starat se o ně tak, aby jejich životnost a použitelnost byla co nejvyšší.

V rámci sekce OOPP vydává firma zaměstnancům i mycí, čistící a dezinfekční prostředky (MČaDP), jako je mýdlo, mycí pasta, toaletní papír, ručník a regenerační krém na pokožku, což může být např. Indulona. Tyto MČaDP se ve firmě vydávají na základě vyhodnocení rizik dle jednotlivých profesí.

Tab. 6. Příděly MČaDP ve firmě XYZ, spol. s.r.o. dle profesí

PROFESE	KLASIFIKACE PRACOVNÍ ČINNOSTI	MNOŽSTVÍ ZA MĚSÍC [G]	
		MYCÍ PROSTŘEDEK	ČISTÍCÍ PASTA
Administrativní pracovník	práce čistá	100 *	-
Jednatel společnosti, stavbyvedoucí	práce méně čistá	100 **	300
Řidič nákladního auta, jeřábník	práce nečistá	100	600
Tesař	práce nečistá	100	600
Zedník, stavební mistr, obkladač, sádrokartonář, montážní dělník, pomocný dělník, řidič sk. B, malíř	práce nečistá	100	600
<i>společně pro všechny druhy pracovních činností se poskytují dva ručníky za rok</i>			
<i>pracovníci v administrativní budově ručníky nedostávají, mají k dispozici jednorázové hygienické utěrky na každém místě k umývání.</i>			
* tito zaměstnanci mají možnost používat společné toalety, které jsou vybaveny mycím prostředkem a hygienickými ručníky. Z tohoto důvodu nedostávají další mycí prostředky.			
** tito zaměstnanci mají možnost používat společné toalety, které jsou vybaveny mycím prostředkem a hygienickými ručníky. Z tohoto důvodu dostávají pouze silnější mycí prostředky (Solvina).			

[Zdroj: vlastní zpracování vycházející z interních materiálů společnosti XYZ, spol. s.r.o.]

Další oblastí v rámci OOPP je i poskytování ochranných nápojů pro některé zaměstnance firmy. Tyto ochranné nápoje musí být bezplatně poskytnuty zaměstnavatelem, v tomto případě majitelem firmy. Poskytováním ochranných nápojů přímo samotným zaměstnancům může pověřit např. stavbyvedoucího, avšak musí dohlížet, že jsou tyto nápoje opravdu zaměstnancům poskytovány. Orientační seznam druh vod je součástí příloh (PIII).

Poskytování či neposkytování ochranných nápojů se řídí podle kategorizace prací.

Profese	Třída práce	Maximální stanovená teplota vzduchu [°C]	Ztráta tekutin v litrech na osmihodinovou směnu [litr]	Množství ochr. nápoje (náhrada 70%) [litr]	Množství ochr. nápoje při překročení maximální teploty vzduchu o 4 °C (náhrada 80%) [litr]	Druh nápoje - mineralizace	Povinnost poskytovat ochranné nápoje
Administrativní pracovník	I	34	0,9	0,63	0,72	-	NE ✖
Jednatel společnosti, stavbyve	Ila	34	1	0,7	0,8	-	NE ✖
Řidič nákladního auta	Ilb	26	1,4	0,98	1,12	slabě mineralizovaný	ANO ✔
Tesař	IVa	24	3	2,1	2,4	středně mineralizovaný	ANO ✔
Zedník, stavební mistr, obkladač, sadrokartonář, montážní dělník, pomocný dělník, řidič sk. B, malíř	IVa	24	3	2,1	2,4	středně mineralizovaný	ANO ✔

Obr. 4. Tabulka poskytování ochranných nápojů zaměstnancům Zdroj: [interní materiály společnosti XYZ, spol. s.r.o.]

10.5 Alkohol a omamné látky na pracovišti

Pracovníkům firmy je striktně zakázáno vstupovat na pracoviště a provádět práce pod vlivem alkoholu či omamných látek. Tento zákaz platí taktéž přímo na pracovišti, kde také zaměstnanci firmy nesmí užívat tyto látky. Zaměstnanec je povinen se na vyzvání vedoucího pracovníka, majitele firmy, OZO BOZP či jiného kontrolního orgánu podrobit provedení orientační dechové zkoušky na alkohol či přítomnost jiné návykové látky. Záznam o provedení této kontroly se provádí do formuláře firmy, který je součástí příloh (P IV). Při zjištění pozitivního testu na alkohol může být zaměstnanec ze strany zaměstnavatele sankcionován pokutou, či okamžitým rozvázáním pracovního poměru. Tento stav ve firmě XYZ však dle dokumentace doposud nenastal.

10.6 Zajištění stavenišť a bezpečnostní značení

Staveniště musí být ohrazeny nebo jinak zabezpečeny proti vstupu neoprávněných a nepovolaných osob a to s dodržением následujících zásad:

- staveniště v zastavěném území musí být na jeho hranici souvisle oploceno do výšky nejméně 1,8 m,
- u liniových staveb nebo u stavenišť, na kterých se provádějí pouze krátkodobé práce, lze ohrazení provést zábradlím skládajícím se alespoň z horní tyče upevněné ve výšce 1,1 m na stabilních sloupcích a jedné mezilehlé střední tyče,

- nelze-li u prací prováděných na pozemních komunikacích z provozních nebo technologických důvodů ohrazení ani zábrany provést, musí být bezpečnost provozu a osob zajištěna jiným způsobem, např. řízením provozu nebo střežením,
  - nepoužívané otvory, prohlubně, jámy, propadliny a jiná místa, kde hrozí nebezpečí pádu fyzických osob, musí být zakryty, ohrazeny nebo zasypány,
  - zákaz vstupu nepovolaným osobám musí být vyznačen bezpečnostní značkou na všech vstupech a na přístupových komunikacích, které k nim vedou,
  - vjezdy na staveniště pro vozidla musí být označeny dopravními značkami, provádějícími místní úpravu provozu vozidel na staveništi,
  - zákaz vjezdu nepovolaným fyzickým osobám musí být vyznačen bezpečnostní značkou na všech vjezdech a na přístupových komunikacích, které k nim vedou.
- [23]

Obr. 5. Bezpečnostní značení pro staveniště Zdroj: [24]

10.7 Stavební stroje, technická zařízení a žebříky

Typy strojů a technických zařízení, vlastněných stavební firmou XYZ, byly uvedeny již v předešlých kapitolách. Zaměstnavatel musí zajišťovat provádění kontrol bezpečného provozu těchto zařízení, kdy každé technické zařízení musí být vybaveno provozní dokumentací, podle které je prováděna kontrola před uvedením zařízení do provozu a poté musí být kontrola prováděna každých 12 měsíců revizním technikem. Požadavky na revize elektrických spotřebičů jsou uvedeny v tabulce. Po provedení kontroly se učiní zápis o kontrole do strojní knihy, kam se uvádí druh, typ a výrobní číslo stroje, dále datum provedení kontroly, podpis revizního technika a učinění rozhodnutí o kontrolovaném stroji. Při zjištění závad se nalezené závady vypíší a tyto musí být následně odstraněny, nebo závadný stroj vyřazen z provozu. V případě nenalezení závad se do strojní knihy zapíše, že kontrolovaná technika je bez závad. Jedenkrát ročně se taktéž musí provádět revize žebříků, kdy je proěřována evidence žebříků, kontrola spojů, kontrola částí žebříku, protiskluzové patky u hliníkových žebříků, stav a pevnost příčlí či praskliny na žebříku.

Tab. 7. Požadavky na kontroly a revize elektrických spotřebičů

SKUPINA ELEKTRICKÝCH SPOTŘEBIČŮ	SPOTŘEBIČE DRŽENÉ V RUCE			PŘENOSNÉ SPOTŘEBIČE	
	Kontrola	Revize		Kontrola	Revize
A spotřebiče poskytované formou pronájmu dalšímu provozovateli	Před vydáním provozovateli nebo uživateli a dále podle skupiny jejich užívání				
B spotřebiče používané ve venkovním prostoru (na stavbách, v zemědělství atd.)	Před použitím	Třídy I	1 x za 3 měsíce	Před použitím	1 x za 6 měsíců
		Třídy II a III	1 x za 6 měsíců		
C spotřebiče používané při průmyslové a řemeslné činnosti ve vnitřních prostorech	Před použitím	Třídy I	1 x za 6 měsíců	Před použitím	1 x za 24 měsíců
		Třídy II a III	1 x za 12 měsíců		
D spotřebiče používané ve veřejně přístupných prostorách (školy, kluby, hotely atd.)	Před použitím	Třídy I, II a III	1x za 12 měsíců	Před použitím	1 x za 24 měsíců
E spotřebiče používané při administrativní činnosti	Před použitím	Třídy I, II a III	1 x za 12 měsíců	Před použitím	1 x za 24 měsíců

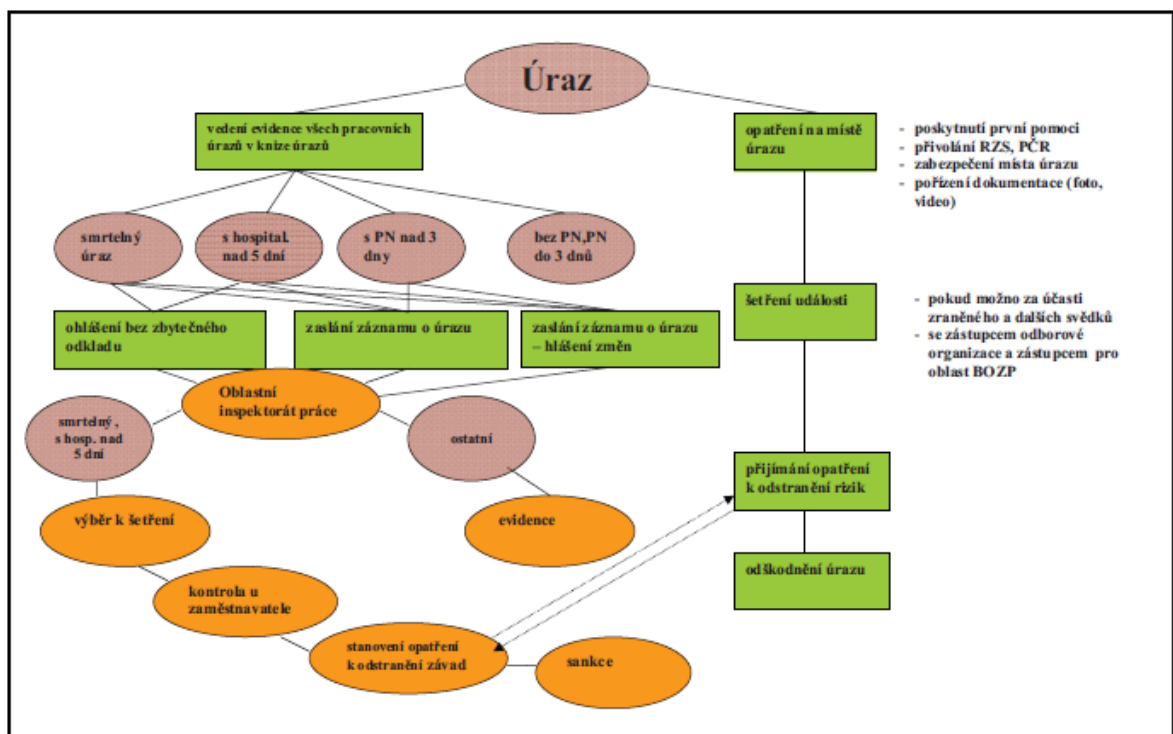
Zdroj: [interní materiály společnosti XYZ, spol. s.r.o.]

10.8 Pracovní úrazy (PÚ) ve společnosti

Četnost PÚ a jejich závažnost je vždy zrcadlem správného dodržování zásad BOZP a také ukazatelem, jak firma dodržuje a jak se řídí vytvořenými předpisy, které se týkají této oblasti. Firma je povinná vždy, když se stane PÚ, tento důkladně prošetřit, a to především okolnosti, které předcházely vzniku úrazu a celkové příčiny, a to pokud možno za přítomnosti postiženého zaměstnance či ihned, jakmile to jeho zdravotní stav dovolí. Dále je pak žádoucí prověřovat tyto příčiny za přítomnosti svědků úrazu. Pracovní místo by mělo v co nejvyšší míře zůstat zachováno ve stejném stavu, jako ve chvíli, kdy k úrazu došlo, dokud nebude celá událost prošetřena. Úrazy prošetřuje stavbyvedoucí firmy v kooperaci s OZO BOZP, kteří popřípadě v průběhu kontaktují majitele firmy.

Ze všeho nejdůležitější je však, jak mi potvrdila při vzájemném rozhovoru i OZO BOZP, ošetřit zraněnou osobu a zamezit dalším následným nehodám, poté teprve prozkoumat místo PÚ, vyslechnout svědky a provést rozbor příčin. Poté, po zajištění všech těchto úkonů, vyplnit protokol o provedeném šetření PÚ a stanovit nápravná opatření.

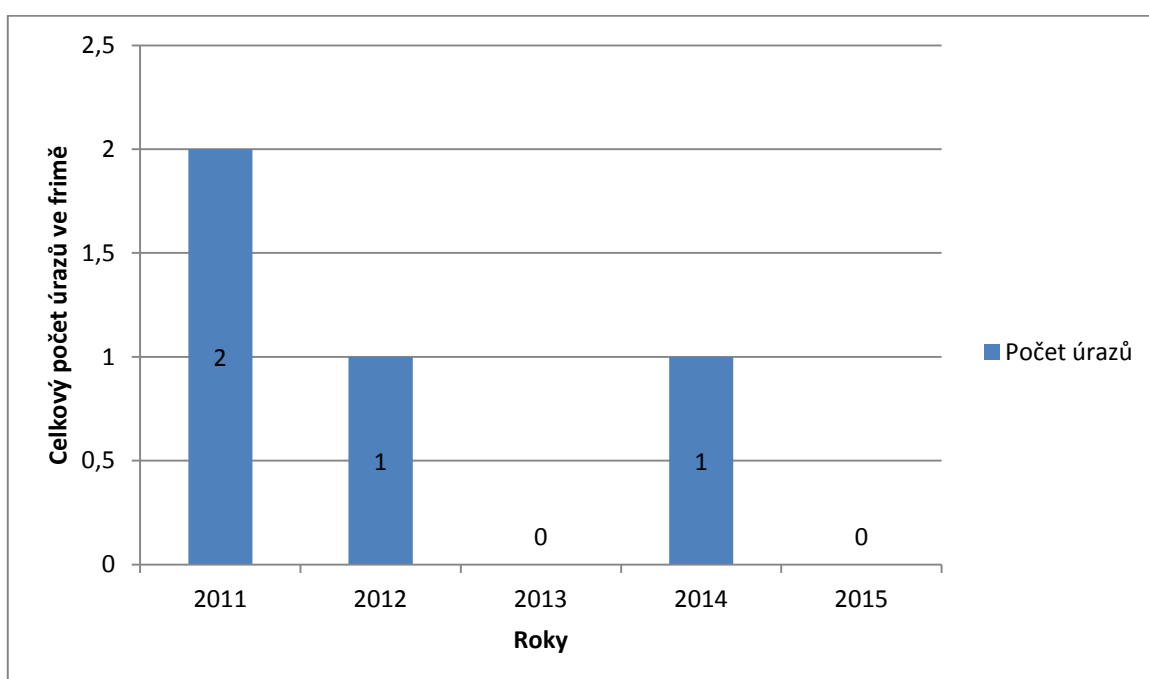
Veškeré pracovní úrazy (vážnějšího charakteru) musí být poctivě zaznamenány v knize úrazů a záznamové archy uloženy v dokumentaci o pracovních úrazech v sídle firmy.

Obr. 6. Schéma postupu při vyskytnutí se pracovního úrazu Zdroj: [interní materiály společnosti XYZ, spol. s.r.o.]

10.8.1 Počet úrazů ve společnosti a jejich příčiny

Firma je povinna vyhotovovat záznamy o PÚ a vést o nich dokumentaci, což také dlouhodobě dělá. Ze statistik a náhledu do evidence těchto pracovních úrazů lze konstatovat, že stavební firma XYZ si na dodržování BOZP opravu zakládá, i když lze namítnout, že toto může být ovlivněno velikostí firmy a nízkým počtem zaměstnanců, což zapříčiňuje nízký počet úrazů, avšak obor stavitelství byl státním úřadem bezpečnosti práce (SUÍP), vyhodnocen jako druhý nejrizikovější pracovní obor, s průměrem 8 smrtelných úrazů za rok, hned po nákladní kamionové dopravě. Proto jsou dle mého názoru čísla úrazovosti ve firmě velmi uspokojující.

Obr. 7. Počet evidovaných úrazů ve firmě za posledních 5 let [Zdroj: vlastní zpracování vycházející z interních materiálů společnosti XYZ, spol. s.r.o.]

Z výsledného grafu PÚ za posledních 5 let jde vyčíst, že průměr úrazů ve firmě XYZ je 0,8/rok (drobnější úrazy jako oděrky apod. se do pracovních úrazů nepočítají a není o nich vyhotovován záznam, stačí je pouze nahlásit stavbyvedoucímu). V roce 2011 došlo ke dvěma úrazům, kdy v prvním případě došlo k pořezání ruční kotoučovou bruskou na dolní končetině, kdy se pracovník zalekl padajícího předmětu a při snaze ho zachytit, ho přitom zapnutá bruska sekla do holenní kosti. Druhý úraz si přivodil tesař při propadu střechy, kdy si přitom způsobil zlomeninu zápěstí pravé ruky a naražení hlavy. V roce 2013 došlo k úrazu oka, kam zaměstnanci při práci s vápnem toto vyprsklo, načež byl 1 týden v pracovní neschopnosti. V letech 2013 a 2015 dokonce nedošlo ani k jednomu evidova-

nému PÚ. V roce 2014 došlo k pádu ocelové nosné tyče na hlavu jednoho z pracovníků stavby, kdy tento neměl nasazenou ochranu helmu a náraz mu způsobil otřes mozku společně s povrchovým krvácivým zraněním.

Tento uspokojující stav je dán zřejmě především profesionalitou a zkušeností samotných zaměstnanců, avšak jistě k tomu přispívá i dobrá organizace BOZP a kladený důraz na dodržování stanovených předpisů, používání OOPP, a také celkově dobrým vedením dokumentace BOZP, která je kvalitně spravována prostřednictvím OZO BOZP, i když v některých oblastech a případech byly později nalezeny nedokonalosti a nedodržování BOZP.

10.9 Lékárničky a první pomoc

Zaměstnavatel je povinen na základě vyhodnocených možných rizik na pracovišti, druhů práce a počtu zaměstnanců konajících práce na konkrétním pracovišti zajistit kufřík s lékárníčkou a jejím správným obsahem a tuto lékárníčku umístit na zaměstnancům předem známé místo. Kontrola lékárníček je prováděna 1x za měsíc vedoucím zaměstnancem, na staveništích tedy stavbyvedoucím a 1x za dva měsíce při pravidelných obhlídkách prostřednictvím OZO BOZP. Kontroluje se zejména stav sterilních obalů, předepsaný počet kusů a datum vypršení lhůty spotřeby (expirace).

Zaměstnavatel je, taktéž povinen svým pracovníkům poskytnout první pomoc při jakémkoliv úrazu. Jeho povinností je ustavit pověřené osoby na každém pracovišti, které budou zodpovědné za poskytování první pomoci a taktéž připraven prostor, pro poskytování této první pomoci. Do povinnosti zaměstnavatele poskytnout první pomoci patří i zajištění prostředků pro přivolání záchranné služby, tedy nezbytných čísel na přivolání záchranného systému v podobě např. vyvěšené bezpečnostní tabulky s těmito čísly.

10.10 Analýza rizik

Analýzu rizik pro firmu XYZ zajišťuje OZO BOZP ve spolupráci s majitelem firmy a stavbyvedoucím. Analýza rizik slouží jako základní prvek pro zabezpečení prevence vzniku těchto rizik a následného možného ohrožení zdraví či života zaměstnanců, kdy analýza pomáhá určit pravděpodobnost, že tato rizika vzniknou. Z výsledků analýzy rizik lze poté zajistit taková opatření, která vedou k jejich předcházení, minimalizaci či úplnému odstranění. Jednotlivá rizika jsou vyhodnocována pro zaměstnance jednotlivých pozic a pracovišť zvlášť, protože výsledná vyhodnocená míra ohrožení je pro každý post odlišná. Ve firmě XYZ se hodnotí rizika z hlediska postů:

- Administrativní pracovník
- Jednatel společnosti, stavbyvedoucí
- Řidič nákladního automobilu
- Tesař
- Zedník, stavební mistr, obkladač, sádrokartonář, montážní dělník ...
- Rizika jsou ve firmě analyzována skrze OZO BOZP, který při nich využívá Jednoduché bodové metody (JBM), což je metoda, vyhodnocující rizika pomocí tří složek a z vzorce $R = N \times P \times H$, kdy písmena N,P,H značí jednotlivý hodnotitelský prvek, který je ohodnocen 1 – 5 body a písmeno R je výsledek součinu takto ohodnocených bodů:
- **N – Pravděpodobnost následků - závažnost následků**
  1. Poranění bez pracovní neschopnosti
  2. Absenční úraz (s pracovní neschopností)
  3. Vážnější úraz vyžadující hospitalizaci
  4. Těžký úraz a úraz s trvalými následky
  5. Smrtelný úraz
- **P – Pravděpodobnost vzniku a existence rizika**
  1. Nahodilá
  2. Nepravděpodobná
  3. Pravděpodobná
  4. Velmi pravděpodobná
  5. Trvalá
- **H – Názor hodnotitele**
  1. Zanedbatelný vliv na míru nebezpečí a ohrožení
  2. Malý vliv na míru nebezpečí a ohrožení
  3. Větší, zanedbatelný vliv na míru nebezpečí a ohrožení
  4. Velký a významný vliv na míru nebezpečí a ohrožení
  5. Více významných a nepříznivých vlivů na závažnost a následky ohrožení
- **R – Míra rizika – výsledek součinu předchozích různě ohodnocených bodů**
  - 0 – 3: Bezvýznamné riziko
  - 4 – 10: Akceptovatelné riziko
  - 11 – 50: Mírné riziko
  - 51 – 100: Nežádoucí riziko
  - 101 – 125: Nepřijatelné riziko [23]

11 ANALÝZA A ZHODNOCENÍ DODRŽOVÁNÍ ZÁSAD A PRVKŮ BOZP VE FIRMĚ XYZ POMOCÍ KONTROLNÍHO LISTU

Prvky BOZP, uvedené v předchozích kapitolách, byly ve firmě XYZ analyzovány a hodnoceny pomocí kontrolního listu, sestaveného za odborné pomoci OZO BOZP. Analýza proběhla dne 2. 5. 2016, za přítomnosti OZO BOZP. V průběhu analýzy byl veden rozhovor s majitelem firmy a zaměstnanci, pro upřesnění některých informací. Cílem této analýzy bylo vlastní posouzení aktuálního dodržování požadovaných prvků a zásad oblasti BOZP ve firmě XYZ a to zhodnocením prvků, nastíněných v předchozích kapitolách. Tabulky kontrolního listu jsou součástí příloh (P IV).

11.1 Vyhodnocení analýzy dodržování zásad a prvků BOZP z kontrolního listu

I. Dokumentace BOZP

Veškerá dokumentace týkající se oblasti BOZP firmy byla poskytnuta k nahlédnutí v tištěné i elektronické verzi a obsahovala všechny podstatné náležitosti dokumentace stavební firmy. Úplná tištěná dokumentace BOZP se nachází v sídle firmy.

II. Kontrolní činnost

V oblasti kontrolní činnosti BOZP nebyla zjištěna žádné vážnější pochybení. Vnitřní kontrolní činnost firmy zastupuje placená externí OZO BOZP, která svoji práci svědomitě plní. Z nahlédnutí do knihy kontrol, kde jsou zapsány všechny kontrolní záznamy, vyplývá, že kontroly jsou prováděny podle plánu, tedy 1x za 3 měsíce prostřednictvím OZO BOZP, který je podepsán u všech provedených kontrol v knize kontrol. Při každé následující kontrole jsou prověřeny závady z minulých kontrol, zda se opakovaně nevyskytují. 1x za půl roku je také kontrolována aktuálnost celé dokumentace BOZP dle platných předpisů.

Jediným menším nedostatkem v této oblasti shledávám nulovou kontrolní činnost ze strany majitele a vedoucích pracovníků, alespoň z nahlédnutí do knihy kontrol. Všechny kontroly provádí pouze OZO BOZP. Tato je však k tomu odborně způsobilá a také placená, proto lze tento stav chápat.

III. Školení vstupní a periodická

Po porovnání plánu školení a provedených záznamů o školení nebyly nalezeny žádné nesrovnalosti, kromě neproškolení dvou pracovníků stavebního oddělení periodickým školením, jednoho zedníka a jednoho tesaře, jelikož tito byli v době provádění školení na nemocenské dovolené a stále na ní v době provádění analýzy byly. Po návratu do pracovního procesu bude podle majitele jejich proškolení ihned doplněno.

IV. Jiná školení

Při kontrole dokumentace odborných školeních, bylo prokázáno, že veškerá požadovaná školení byla provedena.

V. Zajištění zdravotní způsobilosti

V této oblasti nebyly nalezeny žádné nedostatky. Lékařské preventivní prohlídky jsou řádně plněny dle termínů a záznamy o nich jsou přiloženy v osobních spisech zaměstnanců.

VI. OOPP, MČaDP, Ochranné nápoje

Evidence OOPP, MČaDP i ochranné nápoje je ve firmě XYZ v pořádku, byla poskytnuta kartotéka s těmito evidovanými prostředky. Tyto prostředky jsou vydávány na základě zpracovaných rizik, kterým jsou zaměstnanci vystaveni, avšak v průběhu analýzy na pracovištích bylo zjištěno, že nejsou na všech dodány v předepsaném množství tak, jak je uvedeno v tabulkách, které jsou součástí dokumentace BOZP, a k níž mají zaměstnanci přístup v sídle firmy. Jednalo se především v tomto směru o nedodání mycích prostředků a ochranných nápojů.

Nedostatky méně závažného charakteru i vyšší vážnosti, byly v této sekci objeveny při návštěvě staveníšť, kde některé OOPP, MČaDP i ochranné nápoje buďto úplně chyběly, nebo byly ve stavu, který neumožňoval jejich správné a bezproblémové použití, či je zaměstnanci vůbec nepoužívali. Prvním zjištěným pochybením byla úplná absence mycích prostředků na jednom ze staveníšť, i když zde pracovali zaměstnanci, jejichž činnost je podle dokumentace BOZP zařazena do kategorie nečistých prací. Toto zaměstnavatel odůvodnil tím, že mýdla jsou nakoupena v sídle firmy, a že je na staveníště neprodleně dodá. Dalším prohřeškem byla absence správných ochranných nápojů, kdy např. zedníci pili buďto obyčejnou vodu nebo slazené nápoje a středně mineralizovaná voda úplně chyběla, což bylo zaměstnanci vysvětleno, avšak že za normálních okolností tady vody přítomné jsou. Zaměstnavatel toto vysvětlil tím, že je zapomněl nakoupit. Z dalších zjištěných nedo-

statků na jednom ze stavenišť byla přítomnost pouze tří ochranných brýlí na pět pracovníků, což by nebyl takový problém, pokud by je nepotřebovali všichni najednou, avšak stav těchto brýlí nebyl dobrý, dvoje ze tří brýlí byly poškrábané tak, že přes ně nebylo dobře vidět a jedny měly ulomenou nožičku, což úplně znemožňovalo jejich nošení. Z dalších vyzorovaných nedostatků bylo nenošení helem, i když pracovníci procházeli např. pod čerstvě zabetonovaným stropem, který držely ocelové podpěry a bednění, nebo se pohybovali v blízkosti nebo pod lešením. Tyto helmy přitom na staveništích byly k dispozici. Dalším z pochybení bylo nenošení rukavic některých zaměstnanců a některé rukavice byly taktéž ve špatném stavu, zalepené od lepidel, roztržené či jinak poškozené. Z dalších očitých nedostatků, byl špatný stav obuvi některých zaměstnanců, kdy jejich boty byly díravé ve své svrchní části, nebo se jim odlepovala podrážka. Největším zjištěným nedostatkem však dle mého názoru byla úplná absence používání zachycovacích postrojů při pracích ve výškách. Tyto postroje nepoužívali ani tesaři, pracující na střeších, ani zedníci, pomocní dělníci a další, kteří se pohybovali po lešení a ve výškách, tyto postroje vůbec nenosily, neboť nebyly ani na staveništích přítomny.

VII. Alkohol a jiné omamné látky na pracovišti

Ve firmě dle dokumentace opravdu probíhají namátkové testy na alkohol a další omamné látky. Záznamy o průbězích zkoušek jsou uchovávány pro pozdější kontrolu a jsou součástí dokumentace BOZP.

VIII. Zajištění stavenišť

Ohrazení na staveništích, kde svou činnost provádí firma XYZ bylo přeměřeno, staveniště jsou dostatečně zabezpečena proti vniknutí nepovolaných osob. Neshledáno pochybení v tomto směru.

Možné nedostatky v této oblasti šlo zpozorovat pouze u vchodu do jedné z rozestavěných budov, kdy vchod do této budovy byl řešen pomocí volných desek, podložených nešikovně paletami a s absencí jakýchkoliv zábradlí, kdy celý tento vchodový mostek se ještě nacházel nad asi 2m hlubokou jámou.

IX. Bezpečnostní značení

Veškeré požadované značení dle směrnic firmy XYZ bylo správně instalováno a umístěno. Zákazové a sdružené zákazové či příkazové bezpečnostní tabulky byly jak u vstupů na staveniště a možných přístupových cest pro pěší, tak i u vjezdů pro motorová vozidla a k

nim přístupových silnic a cest. Bezpečnostní značení se nacházelo i u rozvoden elektrického probudu atd.

Dle mého názoru v menší míře se na staveništích nacházely příkazové značky o používání OOPP a příkazů pro návštěvníky stavenišť o nasazování bezpečnostních helem.

X. Stavební stroje a technická zařízení

Záznamy o proběhnutých revizích strojů a technických zařízení byly poskytnuty k nahlédnutí. Některé elektrické přístroje měly propadnuté revize, ale jak bylo řečeno stavbyvedoucím, revizní technik byl již kontaktován a revize by měla proběhnout 11. 5. 2016. Dalším menším zjištěným nedostatkem, na který upozornili sami stavební pracovníci, byla přítomnost probíjejícího ručního míchadla na jednom ze stavenišť, které sice mělo provedenou revizi, ale momentálně nebylo bezpečné k používání. Podle zaměstnanců ho nikdo nepoužívá a pouze je tam uschováno.

Taktéž byly poskytnuty evidované záznamy o kontrolách žebříků. Tyto záznamy byly v pořádku a žebříky jsou ve firmě kontrolovány v požadovaném intervalu.

XI. Pracovní úrazy

Všechny pracovní úrazy jsou evidovány v knize úrazů, která je součástí dokumentace o úrazech v sídle společnosti, do které bylo umožněno nahlédnout. Kniha úrazů i celá dokumentace je vedena správně a nebyly v této oblasti shledány nedostatky.

XII. Lékárničky a první pomoc

Lékárničky ve firmě XYZ byly v podstatě všechny v pořádku. Na staveništích je oblast zabezpečení lékárníček řešen pomocí kufrů, ve kterých se nachází samotná lékárníčka, u ní jsou přiloženy bezpečnostní listy a traumatologický plán. Tento kufr je na každém staveništi, kde firma provádí svou činnost. Všechny obsahy lékárníček jsou použitelné a doba expirace u nich nebyla překročena.

Jediným zjištěným nedostatkem byl rozpor mezi množstvím obvazů v jedné z lékárníček a požadovaném množství v bezpečnostní směrnici o vybavení lékárníček, kdy v dokumentu je uveden počet 6 sterilních obvazů 8 cm x 5 cm, v obsahu lékárníčky však byly tyto obvazy pouze 4.

Firma má taktéž pověřeny pracovníky, kteří zodpovídají za zajištění první pomoci a organizaci při vzniku této situace a jsou určeny prostory k poskytování první pomoci, které jsou uvedeny jak ve stavebním deníku, tak v traumatologickém plánu, přiloženém v kufříku u

lékárniček. Čísla k přivolání záchranného systému jsou na staveništích řešeny pomocí souhrnné tabulky, nacházející se vždy u vstupu na staveniště, taktéž jsou přiloženy na vnitřní straně obalu stavebního deníku a jsou také součástí traumatologického plánu. V této oblasti nebylo zjištěno pochybení.

XIII. Analýza rizik

Ve firmě XYZ jsou kvalitně zpracovány tabulkové dokumenty s analyzovanými riziky pro jednotlivé posty, do kterých bylo umožněno nahlédnout. Těchto rizik je ve firmě zanalyzováno opravdu hodně, a to především v sektoru stavebních činností (na pozicích tesaře, zedníka, stavebního mistra, sádrokartonáře atd.). Firma se podle těchto zanalyzovaných rizik řídí při zajišťování např. OOPP, MČaDP a ochranných nápojů a celkového zajišťování oblasti BOZP. Nová rizika jsou do tabulkového dokumentu průběžně při jejich zjištění doplňována, analyzována a ohodnocována. Podle zpracovaných rizik jsou také zaměstnanci zařazeni do kategorií prací.

12 NÁVRHY A OPATŘENÍ NA ZKVALITNĚNÍ MANAGEMENTU A ZÁSAD BOZP VE FIRMĚ XYZ

Ač má firma XYZ celkovou úroveň zpracování dokumentace BOZP na velmi vysoké úrovni, a to zřejmě především z toho důvodu, že nešetří na zajišťování této oblasti a tuto oblast si nechává spravovat externí OZO BOZP, což je vysoce kvalifikovaná osoba s dlouholetou praxí v oboru, která dobře rozumí své práci, což bylo zjištěno jak z pořádku v celkové dokumentaci a jejím kvalitním vedením, tak i z rozhovoru s touto osobou, přesto se při analýze dodržování zásad BOZP objevilo několik nedostatků. Tyto nedostatky by se dle mého názoru nedaly označit za úplně fatální a už vůbec ne neodstranitelné. Proto v této kapitole uvedu možná řešení, jak ještě vylepšit celkový dojem z oblasti BOZP ve firmě XYZ.

Mezi nedostatky, zjištěné při analýze dodržování zásad a prvků BOZP patří:

- absence kontroly BOZP ze strany majitele,
- nedostatečné zásobení OOPP, MČaDP a ochranných nápojů zaměstnanců (mýdlo, vody),
- nepoužívání OOPP zaměstnanci (helmy, rukavice, postroje a jiné jištění),
- špatný stav některých OOPP na pracovištích (brýle, rukavice, boty),
- drobné nedostatky v zajištění stavenišť (absence přidržovacího zábradlí při vstupu do objektu),
- menší míra bezpečnostního značení na staveništích,
- přítomnost potenciálně nebezpečného technického zařízení na stavbě,
- neúplný obsah lékárniček.

Co se týká absence kontrol majitelem, toto vyplynulo z náhledu do knihy kontrol, kde nebyly uvedeny žádné kontroly prostřednictvím jeho osoby, což mi bylo potvrzeno i prostřednictvím OZO BOZP, která uvedla, že veškerou kontrolní činnost provádí ona sama, i když majitel má možnost toto také provádět. Doporučuji tedy majiteli začít provádět alespoň občasné kontroly dodržování BOZP zaměstnanci, kde byla zjištěna poměrně velká pochybení, což se těmito kontrolami může zlepšit.

V oblasti zásobení OOPP, MČaDP a ochranných nápojů doporučuji zlepšit komunikaci mezi zaměstnanci, stavbyvedoucím a majitelem tak, aby zaměstnanci měli vždy k dispozici prostředky, které jim z analyzovaných rizik a směrnic firmy náleží, kdy sami zaměstnanci

musí oznámit stavbyvedoucímu nebo majiteli, že jim tyto schází. Jiným řešením může být předání finančních prostředků zaměstnancům, kteří si budou potřebné prostředky nakupovat sami a majiteli poté pouze vykážou účtenkou výši ceny za nákup, či naopak si zaměstnanec nakoupí prostředky na které má nárok sám na vlastní náklady a vydanou účtenku opatřenou razítkem obchodníka, u kterého byly tyto prostředky nakoupeny, předá majiteli, který mu její výši poté proplatí např. spolu s měsíční mzdou, kdy toto opatření zajistí, aby zaměstnancům tyto prostředky opravdu nescházeli. Ovšem největší problém zde opravdu vidím v komunikaci mezi zaměstnanci a odpovědnými osobami za dodání těchto prostředků společně s určitou mírou laxnosti těchto odpovědných osob.

Nepoužívání OOPP je zřejmě nejzásadnějším pochybením v dodržování zásad ve firmě XYZ. Pokud je v některých případech problém v jejich dodání na stavenišť prostřednictvím majitele nebo stavbyvedoucího, je opravdu nutné aby se toto řešilo jedním z výše uvedených opatření a zaměstnanci si tyto OOPP operativně zajistili sami, kdy jim např. poté budou proplaceny. Co však považuji za pochybení už a pouze samotných pracovníků je nepoužívání těchto OOPP, i když jsou pro ně na pracovištích zajištěny. Při vykonávání takto vysoce rizikového povolání je používání OOPP vyhodnocených na základě analýzy rizik, opravdovou nutností a největší prevencí proti úrazům. Proto navrhuji zaměstnance znovu proškolit mimořádným školením o povinnosti používání těchto OOPP a v případě opakování bude nejspíše nutné zavedení určité tabulky finančních sankcí a postihů, která doposud ve firmě úplně chybí, což má za následek to, že samotní pracovníci nejsou nijak zvlášť ohroženi v případě, že budou přistiženi při práci bez používání OOPP. Ve výjimečném případě při opakovaném porušení svých povinností a hrubém porušení pracovní kázně může být pracovník propuštěn. Toto by mělo vyvolávat zájem i samotného majitele, jelikož je zřejmé ze zjištěných pracovních úrazů, že již došlo ke zranění mimo jiné proto, že postižený zaměstnanec neměl nasazenou helmu, nebo v jiném případě chybělo jištění tesaře zachycovacím strojem, kdy toto mohlo zabránit pádu ze střechy a vzniku PÚ.

Špatný stav některých OOPP je třeba řešit jejich častější výměnou, avšak také zaměstnanci by se měly k poskytnutým OOPP chovat tak, aby vydržely co nejdéle ve stavu schopném jejich používání. Taktéž navrhuji nakupování kvalitnějších OOPP, které stojí sice vyšší pořizovací ceny, avšak jejich životnost je mnohem delší než u obyčejných levných OOPP, což platí např. u ochranných pracovních rukavic. Navrhuji proto místo nakupování obyčejných plátěných rukavic (cena bez DPH 29,60 Kč) [25], nakupovat např. normované pracovní rukavice (cena bez DPH 285 Kč) [26]. Je zde samozřejmě patrné skoro desetinásob-

né navýšení ceny oproti obyčejným plátěným rukavicím, avšak návratnost spočívá v opravdové kvalitě, dlouhodobé trvanlivosti a zachování funkčnosti spolu s taktéž vyšší ochraně proti úrazům. Tento návrh na opatření platí taktéž pro ochranné brýle, boty a další OOPP, kdy je potřeba vyzkoušet co trh v tomto směru nabízí a podle toho se rozhodovat o vhodném výběru.

Obr. 8. Obyčejné plátěné rukavice Zdroj: [25]

Obr. 9. Normované pracovní rukavice Zdroj: [26]

Nedostatek v podobě nepříliš stabilního vchodu do staveného objektu, kdy se prochází nad poměrně hlubokou prohlubní, po dřevěných deskách, bez jakýchkoliv možných podržovacích opěr, bych doporučoval zkvalitnit buďto úplně novým vytvořením kvalitnějšího mostku s pevným zábradlím či alespoň dočasné zasypání prohlubně.

V případě nedostatečného značení na stavbách, toto bylo sice zajištěno dle předpisů, kdy se analýza prováděla na stavbách menších rozměrů a stačilo proto mít jednu velkou souhrnnou bezpečnostní značku zavěšenou jako v tomto případě např. na plotě. Avšak při provádění větších staveb bych doporučoval umístit i do samotného objektu příkazové značky, minimálně o povinnosti nosit při přítomnosti na stavbě určené OOPP (např. helmu), což by mohlo přispět k dodržování této povinnosti.

Obr. 10. Příkazová značka nošení ochrany hlavy Zdroj: [27]

Zařízení, které je ve stavu, kdy je potenciálně nebezpečné jeho používání, doporučuji na staveništích vůbec nenechávat a okamžitě jej předat k opravě, či jej úplně vyřadit z provozu. Při přítomnosti na stavbě může toto zařízení někdo náhodně použít, přičemž tímto může dojít k PÚ. Doporučuji taktéž častější kontroly zařízení a také prodlužovací kabeláže.

Neúplný obsah lékárničky doporučuji okamžitě dovybavit dle bezpečnostního předpisu o výbavě lékárniček a pro jistotu provézt znovu kontrolu jejího úplného obsahu.

ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci jsem se zabýval bezpečností a ochranou zdraví při práci, přičemž před započítím jejího zpracování byl rozvržen postup, který byl rozdělen na několik dílčích cílů, kterých bylo postupně dosahováno. Oblast BOZP je opravdu velmi rozsáhlý a důležitý soubor technických, organizačních, výchovných a dalších opatření, upravovaných několika zákony a vyhláškami. Ucelit tuto oblast do jedné bakalářské práce je tak poměrně obtížné, proto jsem se v této práci, v teoretické části, zabýval především základním rámcem této problematiky.

V první fázi postupu byla zpracovávána teoretická část práce, kde byl kladen hlavní důraz na vymezení vlastního pojmu BOZP a dále pak byly vyhledány, utříděny a popsány související pojmy s touto oblastí. V další fázi byl spíše pro zajímavost uveden stručný historický vývoj BOZP v dějinách lidstva. Po této vsuvce následovalo zpracování důležitého cíle, a to seznámení s právními předpisy, vztahujícími se k BOZP a setřídění těch nejdůležitějších do seznamu, přičemž u základního zákona, upravujícího práva, povinnosti a jiné požadavky na BOZP, tedy u zákona 262/2006 Sb. – Zákoník práce, byla podrobněji popsána obsahová stránka jeho páté části, týkající se BOZP. Následovala zmínka o kategoriích prací a pracovišť, které se ustavují po vyhodnocení možných rizik některou z analytických metod a podle kterých se pak následně např. přijímají povinnosti a pravidla na poskytování OOPP. V další části jsem pak stručně objasnil a zpracoval z internetových zdrojů pohled na bezpečnost práce v kontextu Evropské unie a poté bylo v poslední části ořejmáno, prostřednictvím jakých orgánů probíhá vnější kontrolní činnost BOZP v podnicích.

Ve druhé fázi, tedy fázi zpracování praktické části, byla vybrána a oslovena stavební firma XYZ, která posloužila jako subjekt, na kterém bylo analyzováno, jak se potýká se zajišťováním BOZP. Nejprve však byla firma popsána z hlediska její celkové obecné charakteristiky, přes činnost jejího podnikání až po její budoucí cíle. Tyto informace jsem získával z několika rozhovorů s majitelem firmy a pracovníci obchodního oddělení, kteří mi i ochotně poskytovali interní materiály firmy a vždy vstřícně odpovídali na mé dotazy. Následoval soupis základních požadavků na BOZP ve stavební firmě, kdy zde jsem již začal komunikovat s OZO BOZP, který mi poskytoval dokumentaci k této problematice, a taktéž jsme se několikrát sešli, abych mohl osobně nahlédnout do tištěné dokumentace a posoudit dodržování nařízení a směrnic firmy v praxi. Poté byly z interních materiálů za pomoci

OZO BOZP vytvořeny kontrolní listy, podle kterých jsem posléze postupoval při analýze dodržování jednotlivých požadavků a zásad BOZP.

Již před vyhodnocením analýzy, jsem byl obeznámen s tím, že se mnou bude firma spolupracovat, výsledky mé práce, pokud budu souhlasit, použije k možným zlepšením ve své činnosti, ale přeje si zůstat v anonymitě, což jsem respektoval, a proto jsem byl také nucen zvolit krycí název firmy – XYZ.

Po vyhodnocení analýzy vyšlo najevo, že stav celkového zajištění oblasti BOZP, je ve firmě na vysoké úrovni, je pečlivě vedena dokumentace a této sféře se ve firmě přikládá vážnost. I přesto však byly nalezeny některé nedostatky, a tak je nasnadě říci, že je zde stále prostor ke zlepšování a zkvalitňování. Některé možné návrhy a opatření na zkvalitnění managementu a dodržování zásad BOZP jsem pak uvedl do závěrečné kapitoly praktické části této práce.

Bakalářská práce tak v součtu splnila svůj celkový cíl, kdy stav BOZP ve firmě byl zanalyzován, výsledky vyhodnoceny a na zjištěných nedostatcích by měla firma XYZ nadále pracovat, aby tuto oblast ve své firmě přivedla co nejbližší k dokonalosti, i když v této sféře je to opravdu mnohdy velmi obtížné.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [15]. VEBER, Jaromír a PINCOVÁ, Eva. *Management bezpečnosti a ochrany zdraví při práci*. Praha: Professional Publishing, 2008, ISBN 978-80-86946-46-7.
- [16]. ŠENK, Zdeněk. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci prakticky a přehledně podle normy OHSAH*. Olomouc: Anag, 2012, ISBN 978-807263-737-9.
- [17]. NOVÁKOVÁ, Petra. *Řízení BOZP v podniku Paramo, a. s.* Pardubice, 2011. Bakalářská práce. Fakulta ekonomicko-správní Univerzity Pardubice, Ústav ekonomiky a managementu. Vedoucí bakalářské práce Ing. Aleš Horčíčka.
- [4]. ŠENK, Zdeněk. *Bezpečnost a zdraví při práci ve státní správě a samosprávě*. Olomouc: Anag, 2015, ISBN 978-80-7263-953-3.
- [5]. BOZP Info.cz. *Zákon o zajištění dalších podmínek BOZP v praxi*. [online]. [cit. 10. 12. 2015]. Dostupné z WWW: http://www.bozpinfo.cz/win/reakce_2.html?diskuse=27845&reakce=2456314.
- [6]. DANDOVIČ, Eva a kol. *Bezpečnost práce – nedílná součást života*. Praha: Educa Service, 2008, ISBN 978-80-90391-79-6.
- [7]. ŠTROPOVÁ, Valerie. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci*. Praha, 2013. Diplomová práce. Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, Katedra pracovního práva a práva sociálního zabezpečení. Vedoucí diplomové práce Prof. JUDr. Petr Trösler, CSc.
- [8]. ENVI Web.cz. *Historie bezpečnosti a ochrany zdraví při práci*. [online]. 7. 2. 2014. [cit. 15. 12. 2015]. Dostupné z WWW: <http://www.enviweb.cz/clanek/bozp/98262/historie-bezpecnosti-a-ochrany-zdravi-pri-praci>.
- [9]. NOVÁK, Otto. *Bezpečnost práce a 50 let VÚBP*. Vyd. 1. Praha: Výzkumný ústav bezpečnosti práce, 2004, ISBN 80-239-3795-2.
- [10]. JONÁŠOVÁ, Soňa. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v potravinářském podniku*. Brno, 2012. Bakalářská práce. Mendelova univerzita v Brně, Agronomická fakulta, Ústav zemědělské, potravinářské a environmentální techniky. Vedoucí bakalářské práce Ing. Petr Trávníček.
- [11]. ŠTIKAR, Jiří a kol. *Základy psychologie práce a organizace*. Praha: Karolinum, 1998, ISBN 80-7184-091-2.

- [12]. CZTPIS.CZ. Česká technologická platforma bezpečnosti průmyslu. *Přehled právních předpisů a legislativy v oblastech BOZP, ADR, PO a ŽP*. [online]. [cit. 21. 12. 2016]. Dostupné z WWW: <http://www.cztpis.cz/files/2013/10/P%C5%99ehled-pr%C3%A1vn%C3%ADch-p%C5%99edpis%C5%AF-a-legislativy-v-oblastech-BOZP-ADR-PO-a-%C5%BDP.pdf>.
- [13]. Zákoník-práce.cz. *Zákoník práce 2015*. [online]. [cit. 28. 12. 2015]. Dostupné z WWW: <http://zakonik-prace.cz/>.
- [14]. NEUGEBAUER, Tomáš. *Bezpečnost a hygiena práce v kostce neboli o čem je současná BOZP*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, ISBN 978-80-7357-556-4.
- [15]. BEK, Jaroslav a kol. *Praxe bezpečnostního technika*. Praha: CODEX Bohemia, 1998, ISBN 80-85963-55-8.
- [16]. TRAIVA.CZ. *1 Školící příručka – bezpečnost a ochrana zdraví při práci*. [online]. [cit. 15. 1. 2016]. Dostupné z WWW: <http://www.traiva.cz/bozp/1-skolici-prirucka-bezpecnost-a-ochrana-zdravi-pri-praci.htm>.
- [17]. KHSOVA.CZ. *Kategorizace prací – informace pro zaměstnavatele*. [online]. [cit. 17. 1. 2016]. Dostupné z WWW: http://www.khsova.cz/01_aktuality/files/kategorizace_praci_2007.pdf?datum=2007-03-05.
- [18]. BOZP Info.cz. *Aktuální otázky v BOZP v kontextu EU a zastoupení ČR v jejích orgánech*. [online]. [cit. 29. 1. 2016]. Dostupné z WWW: http://www.bozpinfo.cz/win/knihovna-bozp/citarna/clanky/bezpecnost_prace/otazkyBOZP_EU150622.html.
- [19]. SUIP.CZ. *Státní úřad inspekce práce – základní údaje*. [online]. [cit. 31. 1. 2016]. Dostupné z WWW: <http://www.suip.cz/o-nas/zakladni-udaje/>.
- [20]. ANDRAŠČÍKOVÁ, Mária a kol. *Zákoník práce – prováděcí nařízení vlády a další související předpisy s komentářem*. Olomouc: Anag, 2014, ISBN 978-80-7263-850-5.
- [21]. VÍT, Ondřej. *Bezpečnost práce jako součást integrovaného systému řízení stavebního podniku* [online]. Brno, 2014 [cit. 1. 5. 2016]. Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně. Vedoucí práce Ing. Zdeněk Tichý. Dostupné z WWW: http://www.vutbr.cz/www_base/zav_prace_soubor_verejne.php?file_id=92087.

- [22]. URS-CZECH.CZ. *OHSAS 18001 - Certifikace systému řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci*. [online]. [cit. 1. 5. 2016]. Dostupné z WWW: <http://www.urs-czech.cz/certifikace-iso/ohsas-18001-certifikace-systemu-rizeni-bezpecnosti-a-ochrany-zdravi-pri-praci>.
- [23]. Vnitřní směrnice a materiály poskytnuté externí OZO BOZP firmy XYZ, spol. s.r.o. a vedením firmy XYZ, spol. s.r.o.
- [24]. SAFETYSHOP.CZ. *Bezpečnostní značení*. [online]. [cit. 5. 5. 2016]. Dostupné z WWW: <http://www.safetyshop.cz/p2103-bezpecnostni-znaceni-vykopove-prace>.
- [25]. OOPP.CZ. *Pracovní rukavice ČERVA TERN 1019 - velikost 10*. [online]. [cit. 8. 5. 2016]. Dostupné z WWW: <https://www.oopp.cz/pracovni-rukavice-cerva-tern-1019-velikost10-4176.html>.
- [26]. OOPP.CZ. *Pracovní rukavice PORTWEST A710 TRADESMAN*. [online]. [cit. 8. 5. 2016]. Dostupné z WWW: <https://www.oopp.cz/pracovni-rukavice-portwest-a710-tradesman-2056.html>.
- [27]. ESHOP-TABULKY.CZ. *Příkazové značky – symboly – příkaz k nošení ochrany hlavy*. [online]. [cit. 8. 5. 2016]. Dostupné z WWW: <http://www.eshop-tabulky.cz/-symboly/2882-prikaz-k-noseni-ochrany-hlavy.html>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
OOPP	Osobní ochranné pracovní prostředky
OZO BOZP	Odborně způsobilá osoba v prevenci rizik v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
OOVZ	Orgán ochrany veřejného zdraví
KHS	Krajská hygienická stanice
EU	Evropská unie
MSP	Malé a střední podniky
ČR	Česká republika
OIP	Oblastní inspektorát práce
S.R.O.	Společnost s ručením omezeným
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
SUÍP	Státní úřad inspekce práce
MČaDP	Mycí, čistící a dezinfekční prostředky
PÚ	Pracovní úraz
JBM	Jednoduchá bodová metoda

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1. Plán areálu firmy XYZ, spol. s.r.o. [Zdroj: interní materiály společnosti XYZ, spol. s.r.o.]</i>	43
<i>Obr. 2. Organizační struktura firmy [Zdroj: vlastní zpracování vycházející z interních materiálů společnosti XYZ, spol. s.r.o.]</i>	45
<i>Obr. 3. Složení počtu zaměstnanců dle pohlaví [Zdroj: vlastní zpracování vycházející z interních materiálů společnosti XYZ, spol. s.r.o.]</i>	48
<i>Obr. 4. Tabulka poskytování ochranných nápojů zaměstnancům Zdroj: [interní materiály společnosti XYZ, spol. s.r.o.]</i>	61
<i>Obr. 5. Bezpečnostní značení pro staveniště Zdroj: [24]</i>	62
<i>Obr. 6. Schéma postupu při vyskytnutí se pracovního úrazu Zdroj: [interní materiály společnosti XYZ, spol. s.r.o.]</i>	64
<i>Obr. 7. Počet evidovaných úrazů ve firmě za posledních 5 let [Zdroj: vlastní zpracování vycházející z interních materiálů společnosti XYZ, spol. s.r.o.]</i>	65
<i>Obr. 8. Obyčejné plátěné rukavice Zdroj: [25]</i>	75
<i>Obr. 9. Normované pracovní rukavice Zdroj: [26]</i>	75
<i>Obr. 10. Příkazová značka nošení ochrany hlavy Zdroj: [27]</i>	76

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1. Výstražné, bezpečnostní a požární tabulky.....</i>	30
<i>Tab. 2. Další doporučené tabulky .....</i>	31
<i>Tab. 3. Vývoj počtu zaměstnanců ve firmě XYZ, spol. s.r.o. ....</i>	47
<i>Tab. 4. Kategorie rizikových prací a periody prohlídek.....</i>	58
<i>Tab. 5. Vydávané OOPP ve stavební firmě XYZ, spol. s.r.o. ....</i>	59
<i>Tab. 6. Příděly MČaDP ve firmě XYZ, spol. s.r.o. dle profesí .....</i>	60
<i>Tab. 7. Požadavky na kontroly a revize elektrických spotřebičů.....</i>	63

SEZNAM PŘÍLOH

<i>Příloha 1. Tabulka druhů a period lékařských prohlídek pro jednotlivé profese.....</i>	86
<i>Příloha 2. Vyhodnocení rizik pro OOPP – Jednatel společnosti .....</i>	87
<i>Příloha 3. Vyhodnocení rizik pro OOPP – Řidiči nákladních aut.....</i>	87
<i>Příloha 4. Vyhodnocení rizik pro OOPP – Tesař .....</i>	88
<i>Příloha 5. Vyhodnocení rizik pro OOPP – Zedník, stavební mistr, obkladač atd.....</i>	88
<i>Příloha 6. Orientační seznam druhů vod.....</i>	89
<i>Příloha 7. Záznam o testování zaměstnance na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek – 1. část .....</i>	90
<i>Příloha 8. Záznam o testování zaměstnance na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek – 2. část .....</i>	91
<i>Příloha 9. Tabulka kontrolního listu – 1. část .....</i>	92
<i>Příloha 10. Tabulka kontrolního listu – 2. část .....</i>	93
<i>Příloha 11. Tabulka kontrolního listu – 3. část .....</i>	94

PŘÍLOHA P I: TABULKA DRUHŮ A PERIOD LÉKAŘSKÝCH PROHLÍDEK PRO JEDNOTLIVÉ PROFESE

Příloha 1. Tabulka druhů a period lékařských prohlídek pro jednotlivé profese

Profese-specifická činnost	Druh prohlídky	Perioda prohlídky
Administrativní pracovník, pracovník obchodního oddělení	řadová	1x za 6 let, nad 50 let věku 1x za 4 roky
Administrativní pracovník – řidič motor. vozidla („referent“), jednatel společnosti	řadová	1x za 6 let, nad 50 let věku 1x za 4 roky
	řidič motorového vozidla („referent“)	do 60 let 1 x za 6 let, další prohlídky ve věku 60, 63, 65, 68 let, dále každé 2 roky
	práce ve výškách a nad volnou hloubkou do 10 metrů	1 x za 4 roky 1 x za 2 roky nad 50 let věku
Řidič nákladního auta, řidič VZV	periodická hluk, kat. 2 VÝSLEDNÁ KATEGORIE - 2	1 x za 5 let, nad 50 let věku 1 x za 3 roky
	řidič z povolení oprávněním C,C+E,D,D+E -	1 x za 2 roky od 18 do 50 let 1 x za rok nad 50 let
	práce ve výškách a nad volnou hloubkou do 10 metrů	1 x za 4 roky 1 x za 2 roky nad 50 let věku
	řidič vysokozdvizného vozíku (VZV)	1 x za 4 roky 1 x za 2 roky nad 50 let věku
Tesař	periodická hluk, kat. 2 vibrace, kat. 2 VÝSLEDNÁ KATEGORIE - 2	1 x za 5 let, nad 50 let věku 1 x za 3 roky
	práce ve výškách a nad volnou hloubkou do 10 metrů	1 x za 4 roky 1 x za 2 roky nad 50 let věku
	Obsluha motorové pily	1 x za 4 roky 1 x za 2 roky nad 50 let věku
Zedník, stavební mistr, obkladač, sadrokartonář, montážní dělník, pomocný dělník, řidič sk. B, malíř	periodická hluk, kat. 2 prach, kat. 2 fyz. zátěž, kat. 2 zátěž chladem, kat. 2 VÝSLEDNÁ KATEGORIE - 2	1 x za 5 let, nad 50 let věku 1 x za 3 roky
	práce ve výškách a nad volnou hloubkou do 10 metrů	1 x za 4 roky 1 x za 2 roky nad 50 let věku
	Obsluha stavebních strojů	1 x za 4 roky 1 x za 2 roky nad 50 let věku
	řidič motorového vozidla	do 60 let 1 x za 6 let, další prohlídky ve věku 60, 63, 65, 68 let, dále každé 2 roky

Zdroj: [interní materiály společnosti XYZ, spol. s.r.o.]

PŘÍLOHA P II: TABULKY PRO VYHODNOCENÍ RIZIK PRO VÝBĚR A POUŽITÍ OOPP

Příloha 2. Vyhodnocení rizik pro OOPP – Jednatel společnosti

Profese:		Rizika																						
		fyzikální											chemická					biologická						
		mechanická					tepelná		záření				aerosoly		kapaliny			Bakterie, viry	Paraziti	Plísně	Nebakteriální biologické antigeny			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16					17		
Pády z výšky, do hloubky		Úder, náraz, rozdrobení	Bodné, řezné rány, škrábance	Uklouznutí, upadnutí	Vibrace	Teplota oheň	Chlad	Elektrická	Neionizující	Ionizující	Hluk	Prach, vlákna	Dýmy, mlhy	Tuhé látky	Ponofení	Posítkování	Plyny, páry							
ČÁSTI TĚLA	Hlava	Lebka	A	X																				
		Sluch	B									X												
		Zrak	C		X																			
		Dýchací orgány	D										X											
		Obličej	E																					
		Celá hlava	F	X																				
	Horní končetiny	Ruce	G		X																			
		Paže (části)	H																					
	Dolní končetiny	Chodidlo	I	X		X																		
		Nohy (části)	J																					
	Různé	Pokožka	K																					
		Trup / břicho	L																					
		Parenterální cesty	M																					
Celé tělo		N	X																					

Zdroj: [interní materiály společnosti XYZ, spol. s.r.o.]

Příloha 3. Vyhodnocení rizik pro OOPP – Řidiči nákladních aut

Profese:		Rizika																						
		fyzikální											chemická					biologická						
		mechanická					tepelná		záření				aerosoly		kapaliny			Bakterie, viry	Paraziti	Plísně	Nebakteriální biologické antigeny			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16					17		
Pády z výšky, do hloubky		Úder, náraz, rozdrobení	Bodné, řezné rány, škrábance	Uklouznutí, upadnutí	Vibrace	Teplota oheň	Chlad	Elektrická	Neionizující	Ionizující	Hluk	Prach, vlákna	Dýmy, mlhy	Tuhé látky	Ponofení	Posítkování	Plyny, páry							
ČÁSTI TĚLA	Hlava	Lebka	A	X																				
		Sluch	B																					
		Zrak	C																					
		Dýchací orgány	D																					
		Obličej	E																					
		Celá hlava	F	X																				
	Horní končetiny	Ruce	G		X																			
		Paže (části)	H																					
	Dolní končetiny	Chodidlo	I	X		X																		
		Nohy (části)	J																					
	Různé	Pokožka	K																					
		Trup / břicho	L																					
		Parenterální cesty	M																					
Celé tělo		N			X																			

Zdroj: [interní materiály společnosti XYZ, spol. s.r.o.]

Příloha 4. Vyhodnocení rizik pro OOPP – Tesář

Profese: Tesář		Rizika																					
		fyzikální											chemická					biologická					
		mechanická					tepelná			záření			aerosoly			kapaliny		Bakterie, viry	Parazit	Plísně	Nebakteriální biologické antigeny		
		Pády z výšky, do hloubky	Úder, náraz, rozdráždění	Bodné, řezné rány, škrábance	Uklouznutí, upadnutí	Vibrace	Teplota, oheň	Chlad	Elektrina	Neionizující	Ionizující	Hluk	Prach, vlákna	Dýmy, mlhy	Tuhé látky	Ponolení	Postřikání					Plyny, páry	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21		
ČÁSTI TĚLA	Hlava	Lebka	A	X																			
		Sluch	B									X											
		Zrak	C										X										
		Dýchací orgány	D										X										
		Obličej	E			X																	
		Celá hlava	F		X																		
	Horní končetiny	Ruce	G	X	X																		
		Paže(části)	H																				
	Dolní končetiny	Chodidlo	I	X		X																	
		Nohy (části)	J																				
	Různé	Pokožka	K		X																		
		Trup / břicho	L																				
		Parenterální cesty	M																				
		Celé tělo	N	X		X																	

Zdroj: [interní materiály společnosti XYZ, spol. s.r.o.]

Příloha 5. Vyhodnocení rizik pro OOPP – Zedník, stavební mistr, obkladač atd.

Profese: Zedník, stavební mistr, obkladač, sadrokartonář, montážní dělník, pomocný dělník, řidič sk. B, malíř		Rizika																					
		fyzikální											chemická					biologická					
		mechanická					tepelná			záření			aerosoly			kapaliny		Bakterie, viry	Parazit	Plísně	Nebakteriální biologické antigeny		
		Pády z výšky, do hloubky	Úder, náraz, rozdráždění	Bodné, řezné rány, škrábance	Uklouznutí, upadnutí	Vibrace	Teplota, oheň	Chlad	Elektrina	Neionizující	Ionizující	Hluk	Prach, vlákna	Dýmy, mlhy	Tuhé látky	Ponolení	Postřikání					Plyny, páry	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21		
ČÁSTI TĚLA	Hlava	Lebka	A	X																			
		Sluch	B									X											
		Zrak	C										X										
		Dýchací orgány	D										X										
		Obličej	E																				
		Celá hlava	F		X																		
	Horní končetiny	Ruce	G	X	X		X																
		Paže(části)	H																				
	Dolní končetiny	Chodidlo	I	X		X																	
		Nohy (části)	J																				
	Různé	Pokožka	K																				
		Trup / břicho	L																				
		Parenterální cesty	M																				
		Celé tělo	N	X		X																	

Zdroj:[interní materiály společnosti XYZ, spol. s.r.o.]

PŘÍLOHA P III: ORIENTAČNÍ SEZNAM DRUHŮ VOD

Příloha 6. Orientační seznam druhů vod

Doporučené optimální hodnoty celkové mineralizace vody k dlouhodobému pití v rámci pitného režimu při práci (obsah rozpuštěných látek = RL) - platí pro každého zdravého člověka, bez ohledu na nárok na poskytování nápojů zdarma!!(doporučená hodnota je uvedena ve vyhl. č. 275/2004 Sb.)	150 - 450 mg RL/l vody
1. Vody velmi silně mineralizované (RL nad 5 g/l) - konzumace pod dohledem lékaře:	
Zaječická hořká	33 144,0
Šaratica	14 660,0
Vincentka	9667,0
Bílinská kyselka	7389,0
Mlýnský pramen (Karlovy Vary)	6211,0
2. Vody silně mineralizované (RL 1500 - 5000 mg/l) - pití občas v omezeném množství. Jako ochranný nápoj k dlouhodobé konzumaci <u>nevhodné</u>:	
Odysea	2995,0
Poděbradka	2844,0
Hanácká	2473,0
Aqua bohemica	2397,0
3. Vody středně mineralizované (RL 500 - 1500 mg/l). Jako ochranný nápoj pouze u prací zařazených podle přílohy č. 1, do tříd IIIb až V se jako ochranný nápoj poskytuje přírodní minerální voda středně mineralizovaná nebo voda s obdobnou celkovou mineralizací.	
Magnesia	1375,0
Ondrášovka	991,0
Korunní	970,0
Mattoni	962,0
Vratislavická kyselka	683,0
Tesco pitná voda	600,0
Deep voda neperlivá	600,0
Aqua prim (Kutná Hora)	588,0
4. Vody slabě mineralizované (RL 50 - 500 mg/l) - vhodné jako ochranný nápoj k dlouhodobé konzumaci v rámci pitného režimu v případě, že jde o práci zařazenou podle přílohy č. 1 do třídy IIb nebo IIIa, se jako ochranný nápoj poskytuje balená přírodní minerální voda slabě mineralizovaná, balená pramenitá voda nebo balená kojenecká voda nebo voda splňující obdobné mikrobiologické, fyzikální a chemické požadavky jako u jmenovaných balených vod.	
Excelsior	351,0
Bonaqua (SK)	339,0
Optifit (Piešťany, SK)	309
Rajec (SK)	289,0
Fromin (Radiměř)	224,0
Aqua Maria (Mariánské Lázně)	215,7
Šumavský pramen (Jelení)	210,0
Dobrá voda (Býňov)	187,0
Horský pramen (Jesenické prameny)	164,0
Aquilla (Kyselka)	136,0
Delvita neperlivá	130,0
Aqua Bella (Veselí nad Lužnicí)	122,0
Bonny (Český ráj)	129,0
Toma svěží (Adršbach)	118,0
Toma natura	116,0
Natural water still (Bukovsko, Již. Čechy)	112,0
5. Vody velmi slabě mineralizované (RL do 50 mg/l) - nevhodné jako ochranný nápoj	
Evian	< 50,0

Zdroj:[interní materiály společnosti XYZ, spol. s r.o.]

PŘÍLOHA P IV: ZÁZNAM O TESTOVÁNÍ ZAMĚSTNANCE NA PŘÍTOMNOST ALKOHOLU A JINÝCH NÁVYKOVÝCH LÁTEK

Příloha 7. Záznam o testování zaměstnance na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek – 1. část

Záznam o testování zaměstnance na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek

1. **Jméno, příjmení a pracovní zařazení testovaného zaměstnance/zaměstnanice**, který byl přistižen při požití alkoholu nebo je preventivně testován:

.....

2. Jméno a příjmení a pracovní zařazení **oprávněného vedoucího zaměstnance**, který testování provedl/vedoucího zaměstnance, který přistihl jiného zaměstnance při požití alkoholu či jiných návykových látek nebo provedl preventivní testování:

.....

3. Jména a příjmení a pracovní zařazení **alespoň 2 svědků** provedeného testování / svědků skutečnosti, že zaměstnanec požil alkohol či jiné návykové látky:

.....

4. byl proveden test na přítomnost alkoholu * : ANO NE

5. test na přítomnost alkoholu byl* NEGATIVNÍ

6. testovaný zaměstnanec se odmítl podrobit testování ze zdravotních důvodů*: ANO NE
(zaměstnanec musí mít potvrzení od lékaře, že se nemůže podrobit dechové zkoušce nebo slinnému testu)

7. testovaný zaměstnanec se odmítl podrobit testování z jiných než zdravotních důvodů*: ANO NE

8. testovaný zaměstnanec se odmítl podrobit následnému testu – krevnímu odběru/odběru jiného biologického materiálu ve zdravotnickém zařízení k tomu odborně a provozně způsobilému* ANO NE

9. výsledky krevního odběru/odběru jiného biologického materiálu ve zdravotnickém zařízení k tomu odborně a provozně způsobilému - viz příložená lékařská zpráva.

10. zaměstnanec byl přistižen a sám se bez použití testů přiznal k požití* ALKOHOLU

Testovaný zaměstnanec/zaměstnanec přistižený při požití alkoholu či jiných návykových látek svým podpisem stvrzuje, že byl seznámen s postupem testování, celému procesu testování byl přítomen a souhlasí s tím, že údaje uvedené v tomto Záznamu jsou pravdivé a nebylo s nimi žádným způsobem manipulováno. Rovněž svým podpisem stvrzuje, že byl poučen o případných následcích v případě pozitivní testů, v případě odmítnutí podrobit se testování či v případě dobrovolného přiznání se k požití alkoholu či jiných návykových látek bez následného testování.

* zakroužkujte pravdivou variantu

Zdroj:[interní materiály společnosti XYZ, spol. s.r.o.]

Příloha 8. Záznam o testování zaměstnance na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek

– 2. část

Oprávněný vedoucí zaměstnanec, který testování provedl, svým podpisem stvrzuje, že testovaného zaměstnance seznámil s postupem testování, celý test provedl v souladu s tímto postupem a že údaje uvedené v tomto Záznamu jsou pravdivé a nebylo s nimi žádným způsobem manipulováno.

Svědke(c) svým podpisem stvrzuje(i) pravost údajů uvedených v tomto Záznamu a korektnost = dodržení pravidel průběhu celého procesu testování.

Popis situace/chování testovaného/přistiženého zaměstnance:

Testovaný zaměstnanec porušil povinnost vyplývající z právních předpisů vztahujících se k jím vykonávané práci zvláště hrubým způsobem, a to následovně

.....
PODPIS TESTOVANÉHO/PŘISTIŽENÉHO ZAMĚSTNANCE

.....
DATUM, KDY BYLO TESTOVÁNÍ PROVEDENO/
KDY BYL ZAMĚSTNANEC PŘISTIŽEN

.....
PODPIS OPRÁVNĚNÉHO VEDOUČÍHO
ZAMĚSTNANCE, KTERÝ TESTOVÁNÍ PROVEDL/
KTERÝ ZAMĚSTNANCE PŘISTIHL

.....
PODPISY SVĚDKŮ

PŘÍLOHA P IV: TABULKY KONTROLNÍCH LISTŮ

Příloha 9. Tabulka kontrolního listu – 1. část

I. CELKOVÁ DOKUMENTACE BOZP	Hodnocení		Poznámka
Směrnice a osnovy vstupních školení	ANO	NE	
Směrnice a osnovy periodických školení	ANO	NE	
Směrnice a osnovy jiných odborných školení	ANO	NE	
Směrnice a osnovy školení odpovídají činnostem	ANO	NE	
Směrnice organizačního zajištění BOZP, stanovena obsahová stránka a určeny osoby odpovědné za její dodržování	ANO	NE	
Směrnice pro zacházení s nebezpečnými chemickými látkami	ANO	NE	
Směrnice zajištění zdravotní způsobilosti	ANO	NE	
Směrnice pro poskytování OOPP a MČaDP	ANO	NE	
Směrnice poskytování ochranných nápojů	ANO	NE	
Směrnice o způsobu evidence úrazů a nemocí z povolání	ANO	NE	
Směrnice k zajištění podrobnějších požadavků	ANO	NE	
Směrnice identifikace a hodnocení rizik	ANO	NE	
Traumatologický plán	ANO	NE	
Kategorizace prací	ANO	NE	
II. KONTROLNÍ ČINNOST	Hodnocení		Poznámka
Řádně vedena kniha kontrol	ANO	NE	
Stanoveny termíny a rozsah kontrol, zkoušek, revizí, termínů údržby a oprav technického vybavení	ANO	NE	
Je určena osoba zodpovídající za kontrolní činnost	ANO	NE	
III. ŠKOLENÍ VSTUPNÍ A PERIODICKÁ	Hodnocení		Poznámka
Provedena všechna vstupní školení všech zaměstnanců a jsou provedeny jejich záznamy (stavební oddělení + sklad)	ANO	NE	
Provedena všechna vstupní školení všech zaměstnanců administrativního a obchodního oddělení a jsou provedeny jejich záznamy	ANO	NE	
Provedena všechna vstupní školení všech vedoucích zaměstnanců a jsou provedeny jejich záznamy	ANO	NE	
Provedena všechna periodická školení všech zaměstnanců a jsou provedeny jejich záznamy (stavební oddělení + sklad)	ANO	NE	Nemocen
Provedena všechna periodická školení všech zaměstnanců administrativního a obchodního oddělení a jsou provedeny jejich záznamy	ANO	NE	
Provedena všechna periodická školení všech vedoucích zaměstnanců a jsou provedeny jejich záznamy	ANO	NE	

[Zdroj: vlastní zpracování vycházející z interních materiálů společnosti XYZ, spol. s.r.o.]

Příloha 10. Tabulka kontrolního listu – 2. část

IV. JINÁ ŠKOLENÍ	Hodnocení		Poznámka
Záznamy o mimořádných školeních řádně evidovány a zaznamenány	ANO	NE	
Provedena všechna školení řidičů osobních a nákladních vozů a VZV a jsou provedeny jejich záznamy	ANO	NE	
Provedena další odborná školení (práce ve výškách, práce s motorovou pilou, práce se sekačkou, obsluha ostatních zařízení)	ANO	NE	
V. ZAJIŠTĚNÍ ZDRAVOTNÍ ZPŮSOBILOSTI	Hodnocení		Poznámka
Provedeny všechny lékařské prohlídky zdravotní způsobilosti a záznamy o nich - nástupní	ANO	NE	
Provedeny všechny lékařské prohlídky zdravotní způsobilosti a záznamy o nich - periodické	ANO	NE	
Provedeny všechny lékařské prohlídky zdravotní způsobilosti a záznamy o nich - mimořádné	ANO	NE	
Provedeny všechny lékařské prohlídky zdravotní způsobilosti a záznamy o nich - výstupní	ANO	NE	
Provedeny všechny lékařské prohlídky zdravotní způsobilosti a záznamy o nich - následné	ANO	NE	
VI. OOPP, MČaDP, NÁPOJE	Hodnocení		Poznámka
Přidělované OOPP, MČaDP i nápoje jsou evidovány a pracovníci je obdrží ihned při nástupu na pracoviště	ANO	NE	Částečně, vyskytovaly se nedostatky
Nákup provádí zaměstnavatel	ANO	NE	
Měli zaměstnanci OOPP, MČaDP a nápoje k dispozici a byly v průběhu kontroly používány	ANO	NE	Částečně, vyskytovaly se nedostatky
VII. ALKOHOL A JINÉ OMAMNÉ LÁTKY	Hodnocení		Poznámka
Záznamy o provedených zkouškách jsou uchovávány a jsou součástí dokumentace BOZP	ANO	NE	
VIII. ZAJIŠTĚNÍ STAVENÍŠŤ	Hodnocení		Poznámka
Ohrazení staveníšť	ANO	NE	
Dostatečně vysoké ohrazení (1,8 m)	ANO	NE	
Jámy, výkopy, propadliny ohrazeny či zasypány	ANO	NE	Vstup do stavěného objektu – lávka přes hlubokou jámu

[Zdroj: vlastní zpracování vycházející z interních materiálů společnosti XYZ, spol. s.r.o.]

Příloha 11. Tabulka kontrolního listu – 3. část

IX. BEZPEČNOSTNÍ ZNAČENÍ	Hodnocení		Poznámky
Bezpečnostní značení zákazů u vstupů na staveniště a přístupových cest	ANO	NE	
Bezpečnostní značení zákazů u vjezdů na staveniště a přístupových cest	ANO	NE	
Další tabulky – označení snížených profilů, nebezpečných míst, označení rizik, zákazů, příkazů atd.	ANO	NE	Možné zlepšení
X. STAVEBNÍ STROJE A TECHNICKÁ ZAŘÍZENÍ + ŽEBŘÍKY	Hodnocení		Poznámky
Vedeny záznamy o revizích technických zařízení a stavebních strojů – strojní kniha	ANO	NE	Revize provádí revizní technik
Všechny revize splněny	ANO	NE	Některá ruční nářadí neměla splněna revizi
Revizemi zjištěné závady na strojích odstraněny	ANO	NE	
Poškozené nářadí, stroje a technická zařízení vyřazeny z provozu	ANO	NE	Poškozené stroje se nacházely na staveništích
Vedena evidence o kontrole žebříků	ANO	NE	
Dodržování termínů kontroly žebříků	ANO	NE	
XI. PRACOVNÍ ÚRAZY	Hodnocení		Poznámky
Pracovních úrazy řádně evidovány	ANO	NE	
Pracovní úrazy řádně prošetřeny	ANO	NE	
Vedena kniha úrazů	ANO	NE	
XII. LÉKÁRNIČKY A PRVNÍ POMOC	Hodnocení		Poznámky
Pracoviště vybaveny lékárníčkami	ANO	NE	
Lékárničky mají požadovaný obsah	ANO	NE	OBVAZ
Obsah lékárníček je schopný k použití a doba expirace není překročena	ANO	NE	
Ustanovení pracovníci, poskytující první pomoc, zřízeny prostory pro poskytování první pomoci a poskytnuta telefonní čísla na záchranný systém	ANO	NE	
XIII. ANALÝZA RIZIK	Hodnocení		Poznámky
Analýza rizik provedena	ANO	NE	
Analýza rizik provedena pro jednotlivé posty ve firmě	ANO	NE	
Vyhodnocená rizika jsou zpracována v dokumentu, který je k dispozici všem pracovníkům	ANO	NE	
Při naplňování požadavků na BOZP je vycházeno ze zpracovaných rizik (přidělování OOPP, MČaDP...)	ANO	NE	
Nová zjištěná rizika se doplňují do dokumentu	ANO	NE	
Práce jsou podle analýzy rizik řazeny do kategorií	ANO	NE	

[Zdroj: vlastní zpracování vycházející z interních materiálů společnosti XYZ, spol. s r.o.]